

Forssan yhteislyseo Opinto-opas 2026

Hyvä lukija,

Lukio on ollut jo yli 150 vuoden ajan tärkein koulutusväylä korkeakouluopintoihin.

Tervetuloa opiskelemaan nykyaikaiseen, perinteitä kunnioittaen peruskorjattuun Forssan yhteislyseoon.

Lukioon pyrkivä: Lukioon haetaan sähköisellä yhteishaulla (www.opintopolku.fi). Lyseoon otetaan 140 aloittavaa lukiolaista yleislinjalle, 20 musiikkilinjalle ja 20 kuvataide- ja muotoilulinjalle. Forssan yhteislyseon alin sisäänpääsykeskiarvo on 7,00

Otat vastaan lukiopaikkasi tuomalla todistuksesi perjantaina 12.6.2026 klo 8-11 ja 11.45-14 tai maanantaina 15.6.2025 klo 12-18.

Simo Veistola
rehtori

YHTEYSTIEDOT

Koulun www-sivut: www.forssanyhteislyseo.fi

Rehtori Simo Veistola, simo.veistola@forssa.fi, p. 050 564 0057

Apulaisrehtori Heikki Jokinen, heikki.jokinen@forssa.fi, p. 050 375 9250

Opinto-ohjaaja Arja Laajalehto, arja.laajalehto@edu.forssa.fi, p. 050 409 2625

Opinto-ohjaaja Nana Pirhonen, nana.pirhonen@edu.forssa.fi, p. 050 411 6409

Toimistosihtööri Amanda Rantanen, amanda.rantanen@forssa.fi, p. 040 687 3651

SISÄLLYSLUETTELO

MODUULIT FYL:N OPETUSSUUNNITELMASSA.....	4
OPETUSSUUNNITELMAN MUKAINEN AINEVALINTAKORTTI.....	6
ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS.....	8
TOINEN KOTIMAINEN KIELI, RUOTSI.....	12
ENGLANTI A1-OPPIMÄÄRÄ.....	14
VIERAAT KIELET B2- JA B3- OPPIMÄÄRÄ.....	16
RANSKA.....	16
SAKSA.....	18
VENÄJÄ.....	20
ESPANJA.....	22
ITALIA.....	24
MATEMATIIKKA.....	26
PITKÄ OPPIMÄÄRÄ.....	27
LYHYT OPPIMÄÄRÄ.....	39
BIOLOGIA.....	31
MAANTIEDE.....	33
FYSIIKKA.....	35
KEMIA.....	38
USKONTO (EVANKELIS-LUTERILAINEN USKONTO).....	40
ELÄMÄNKATSOMUSTIETO.....	42
FILOSOFIA.....	44
HISTORIA.....	46
YHTEISKUNTAOPPI.....	49
PSYKOLOGIA.....	51
TERVEYSTIETO.....	53
MUSIIKKI.....	55
MUSIIKKILINJA.....	58
KUVATAIDE.....	59
KUVATAIDE- JA MUOTOILULINJA.....	63
LIIKUNTA.....	64
LUKIODIPLOMIT.....	66
URHEILUAKATEMIA.....	68
OPINTO-OHJAUS.....	69
ILMAISUTAITO.....	70
TEMAATTISET OPINNOT.....	71
MUUT SUORITUKSET.....	75
TAITEIDEN VÄLISET OPINNOT.....	76
SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS.....	77

MODUULIT FYL:N OPETUSSUUNNITELMASSA

Oppiaine	Pakolliset moduulit (opintopisteet)	Valtakunnalliset valinnaiset moduulit (opintopisteet)	Koulukohtaiset moduulit (opintopisteet)	Yhteensä
Äidinkieli ja kirjallisuus	8 (12)	3 (6)	5 (9)	16 (27)
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	8 (12)	2 (4)	1 (1)	11 (17)
Ruotsi, B1-kieli	5 (10)	2 (4)	4 (4)	11 (18)
Englanti, A1-kieli	6 (12)	2 (4)	2 (3)	10 (19)
Ranska, B2 ja B3 kieli	-	10 (20)	1 (2)	11 (22)
Saksa, B2- ja B3-kieli	-	10 (20)	1 (2)	11 (22)
Venäjä, B2- ja B3-kieli	-	10 (20)	1 (2)	11 (22)
Espanja, B2- ja B3-kieli	-	10 (20)	1 (2)	11 (22)
Italia, B2- ja B3-kieli	-	10 (20)	1 (2)	11 (22)
Matematiikka, pitkä	9 (20)	3 (6)	2 (4)	14 (30)
Matematiikka, lyhyt	7 (12)	2 (4)	4 (6)	13 (22)
Biologia	3 (4)	3 (6)	4 (5)	10 (15)
Maantiede	1 (2)	3 (6)	3 (3)	7 (11)
Fysiikka	2 (2)	6 (12)	3 (5)	11 (19)
Kemia	2 (2)	4 (8)	2 (3)	8 (13)
Uskonto TAI	2 (4)	4 (8)	1 (1)	7 (13)
Elämäkatsomustieto	2 (4)	4 (8)	-	6 (12)
Filosofia	2 (4)	2 (4)	2 (4)	6 (12)
Psykologia	1 (2)	4 (8)	3 (4)	8 (14)
Historia	3 (6)	3 (6)	7 (13)	13 (25)
Yhteiskuntaoppi	3 (6)	1 (2)	2 (3)	6 (11)
Terveystieto	1 (2)	2 (4)	3 (5)	6 (11)
Musiikki	1 tai 2 (2/4)	2 (4)	12 (24)	16 (32)
Kuvataide	1 tai 2 (2/4)	2 (4)	8 (16)	12 (24)

Liikunta	2 (4)	3 (6)	3 (6)	8 (16) + 100 lajimoduuli a
Opinto-ohjaus	3 (5)	-	-	3 (5)
Ilmaisutaito	-	-	4 (8)	4 (8)
Temaattiset opinnot	-	25 (41)	-	25 (41)
Taiteiden väliset opinnot	-	2 (4)	-	2 (4)
PAKOLLISET OPINTOPISTEET VÄHINTÄÄN	94-102			
SYVENTÄVÄT OPINTOPISTEET VÄHINTÄÄN	20			
SOVELTAVAT	-			
YHTEENSÄ VÄHINTÄÄN OPINTOPISTETTÄ	150			
Syventävät moduulit ovat pääasiassa pakollisiin moduuleihin välittömästi liittyviä.				
Koulukohtaiset moduulit ovat eheyttäviä moduuleja, jotka sisältävät aineksia eri oppiaineista, menetelmämoduuleja, muita koulukohtaisia moduuleja esim. ylioppilaskirjoitusten kannalta tärkeitä tai muissa oppilaitoksissa opiskeltavia moduuleja.				
A-kieli on alaluokilla (luokat 1-6) alkava kieli, B-kieli yläluokilla (luokat 7-9) alkava kieli.				
Lukuohje: Yo-kirjoitusten kysymykset tehdään pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen pohjalta. Valtakunnallisten opintojaksojen tarkat opetussuunnitelmat ovat nähtävissä koulun kotisivuilla www.forssanyhteislyseo.fi				

Opintojen mitoituksen perusteena käytetään **opintopisteitä**. Yksi entinen lukiokurssi on laajuudeltaan kaksi opintopistettä. Lukion oppimäärän laajuus on nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa entisen 75 kurssin sijaan vähintään 150 opintopistettä (ja aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa vähintään 88 opintopistettä). Kahta opintopistettä (eli entistä lukiokurssia) kohti on n. 22 x 75 minuutin oppituntia.

Pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on jäsennelty opetussuunnitelman perusteisiin 1–3 opintopisteen moduuleiksi, joista paikallisesti rakennetaan joko oppiaineiden omia tai yhteisiä opintojaksoja. **Opinnot arvioidaan opintojaksoittain (tässä oppaassa lyhenne OJ).** Jos kyseessä on useiden oppiaineiden yhteinen opintojakso, annetaan kustakin oppiaineesta omat arvosanat.

OPETUSSUUNNITELMAN MUKAINEN

AINEVALINTAKORTTI, VUOSILUOKAT SUOSITUKSIA

Aineet	1. vuoden	2. vuoden	3. vuoden	Moduulityypit Yhteensä	Moduulit Yhteensä
Äidinkieli ja kirjallisuus	1P 2P*+3P* 4P	5P 6P*+7P* 8P 12K* 13K 14K 15K	9V 10V 11V 16K	8/P 3/V 5/K	16
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	1P 2P*+3P* 12K*	4P 5P 6P*+7P*	8P 10V 11V	8/P 2/V 1/K	11
Ruotsin kieli B1-kieli	11P* 12P*** 18K*	13P 14P 15P 16V 19K*	17V 20K* 21K*	5/P 2/V 4/K	11
Englannin kieli A1-kieli	1P* 2P*** 3P 10K*	4P 5P 6P	7V 8V 9aK tai 9bK	6/P 2/V 2/K	10
Ranskan kieli B2- ja B3-kieli	1V 2V 3V 4V	5V 6V 7V 10V	8V 9V 11K	10/V 1/K	11
Saksan kieli B2- ja B3-kieli	1V 2V 3V 4V	5V 6V 7V 8V	9V 10V 11K	10/V 1/K	11
Espanjan kieli B2- ja B3-kieli	1V 2V 3V 4V	5V 6V 7V 10V	8V 9V 11K	10/V 1/K	11
Italian kieli B2- ja B3-kieli	1V 2V 3V 4V	5V 6V 7V 10V	8V 9V 11K	10/V 1/K	11
Venäjän kieli B2- ja B3-kieli	1V 2V 3V	4V 5V 6V 7V 10V	8V 9V 11K	10/V 1/K	11
Matematiikka, Pitkä oppimäärä	1P 2P*** 3P 4P*** 19K*	5P 6P*** 7P 8P 9P* 11V	10V 12V 13K 14K	9/P 3/V 2/K	15
Matematiikka, Lyhyt oppimäärä	1P 2P 3P	4P 5P 6P*+7P* 8V 12K* 10S	9V 10K 11K 11S	7/P 2/V 3/K	12
Biologia	1P 4V	2P*+3P* 5V 6V 7K	8K 9K* 10K*	3/P 3/V 4/K	10
Maantiede	1P	2V 3V 4V	5K 6K* 7K*	1/P 3/S 3/O	7
Fysiikka	1P*+2P* 3V 4V	5V 6V 7V 9K	8V 10K 11K* 12K*	2/P 6/V 4/K	12
Kemia	1P*+2P* 3V	4V 5V 6V 7K	8K* 9K*	2/P 4/V 3/K	9
Uskonto	1P 3V	2P 5V	4V 6V 7K*	2/P 4/V 1/K	7
Elämäkatsomustieto	1P ⁱ	2P ⁱ 3V ⁱ	4V ⁱ 5V ⁱ 6V ⁱ	2/P 4/V	6
Filosofia	1P	2P 3V 5K 6K	4V	2/P 2/V 2/K	6
Psykologia	1P 6K	2V 3V 9K	4V 5V 7K* 8K*	1/P 4/V 4/K	9
Historia	1P 2P 4V 7K 8K 10K 11K	3P 5V 6V 9K 13K	12K*	3/P 3/V 7/K	13
Yhteiskuntaoppi	1P 5K	2P 3P	4V 6K*	3/P 1/V 2/K	6
Terveystieto	1P	2V 3V	4K 5K 6K* 7K*	1/P 2/V 4/K	7

Musiikki	1P 2P** 4V 6K	3V 5K 8K 9K	7K 10K (=DIPL)	2/P 2/V 6/K	10
Kuvataide	1P 2P** 3V 4V	5K 6K 7K 8K 12K 13K	9K 10K 11K (=DIPL)	2/P 2/V 9/O	13
Liikunta	1P 3V	2P 5V 7K 8K* 9K (=DIPL)	4V 6K	2/P 3/V 4/K	9
Urheiluakatemia:					
Valmennusoppi, pakollinen ua	100K				1
Joukkuevoimistelu (seuran harjoituksilla)	10 – 12K ⁱ	13 – 15K ⁱ	44 – 47K ⁱ	10/K	10
Jääpelit (jääkiekko ja ringette omista ryhmissä)	16 – 18K	19 – 21K	48 – 51K ⁱ	10/K	10
Yksilölajit	22 – 24K	25 – 27K	52 – 55K ⁱ	10/K	10
Koripallo	28 – 30K	31 – 33K	56 – 59K ⁱ	10/K	10
Salibandy	60 – 62K	63 – 65K	66 – 69K ⁱ	10/K	10
Jalkapallo	70 – 72K	73 – 75K	76 – 79K ⁱ	10/K	10
Pesäpallo	80 – 82K	83 – 85K	86 – 89K ⁱ	10/K	10
Muut lajit (uinti, ratsastus ym.), itsenäisesti suoritettavia	90 – 92K ⁱ	93 – 95K ⁱ	96 – 99K ⁱ	10/K	10
Opinto-ohjaus	1P 3P*	2P		3/P	3
Ilmaisutaito	1K	2K 3K 4K (=DIPL)		4/V	4
Temaattiset opinnot					25
Taiteiden väliset opinnot		3.1K 4.1K		2/K	2
P = pakollinen	V = valtakunnallinen valinnainen	K = koulukohtainen valinnainen			
Pakollisten opintojaksojen ja valtakunnallisten valinnaisten moduulien perusteella tehdään yo-kokeen tehtävät. Moduulit pääsääntöisesti kahden opintopisteen laajuisia; * = yksi opintopiste, ** = KU2 tai MU2 suoritettava, ***=kolme opintopistettä i = itsenäisesti suoritettava					

Äidinkieli ja kirjallisuus

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppiaineen erityisenä tehtävänä on kehittää opiskelijan suomen kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta sekä monilukutaitoa, vuorovaikutustaitoja ja mediataitoja. Opiskelu syventää opiskelijan käsitystä kielestä ja kirjallisuudesta yksilön ja yhteisön identiteetin rakentajana. Lisäksi opiskelu kartuttaa jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia teksti- ja vuorovaikutustaitoja.

Oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen tieto-, taito- ja kulttuuriaine. Sen opetus ohjaa aktiiviseen tiedonhankintaan sekä tiedon kriittiseen käsittelyyn ja eettiseen pohdintaan. Opiskelu kehittää ajattelemisen ja oppimaan oppimisen taitoja, metakielellisiä taitoja ja luovuutta. Tavoitteena on tukea ja kehittää monimuotoisten tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja sekä ohjata kielen- ja tekstinhuoltoon.

Opintojaksoson arvosanaan vaikuttavat kirjalliset ja suulliset työt, mahdollinen koe sekä aktiivinen osallistuminen. Pakolliset ja syventävät opintojaksot arvioidaan numeroin. Opintojaksot suositellaan suoritettaviksi numerojärjestyksessä.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

ÄI01 Perusta kuntoon (Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op)

Ei suositella itsenäisesti opiskeltavaksi.

Opiskelija tutustuu keskeisiin tekstilajeihin, esimerkiksi uutiseen, artikkeliin, kolumniin ja novelliin. Luetaan yksi kokonaisteos. Tekstejä tarkastellaan erityisesti tavoitteen, kohderyhmän, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien kannalta. Opetellaan kirjoittamaan erilaisia tekstejä prosessina yksin ja yhdessä. Harjoitellaan referointia ja kommentointia. Tarkastellaan tekstien moniäänisyyttä ja intertekstuaalisuutta.

Kurssitöitä: kaksi lukutaidon vastausta, yksi ohjattu miniessee, luettavana nuoren elämästä kertova romaani

ÄI02 + ÄI03 Kielitieto ja vuorovaikutus

(ÄI02 Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op + ÄI03 Vuorovaikutus, 1 op)

Ei voi opiskella itsenäisesti.

Opiskelija perehtyy kieleen eri näkökulmista: kieleen rakenteena, merkitysten muodostajana, sosiaalisena ilmiönä sekä vallan välineenä. Tarkastellaan kieltä myös osana yhteiskuntaa, esimerkiksi kielipolitiikkaa sekä yksi- ja monikielisyyttä. Tutustutaan kielenohjailuun.

Opiskelija ymmärtää kielen ja identiteetin yhteyden sekä kielen tilanteisen vaihtelun merkityksen. Hän oppii analysoimaan vuorovaikutustilanteita esimerkiksi kielen, nonverbaalisen viestinnän ja roolien näkökulmista.

Opiskelija harjoittelee kuuntelutaitoja sekä tavoitteellista ja rakentavaa osallistumista ryhmän vuorovaikutukseen. Opiskelija oppii arvioimaan omaa vuorovaikutusosaamistaan sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

Kurssitöitä: tavoitteellinen ryhmäkeskustelu, palautteen antaminen, miniessee omista kielijuurista, lukutaidon tehtävä vuorovaikutusaiheesta [video], kommentointitehtävä toisen tekstistä tai ennakkotehtävä esim. keskustelua varten, luettavana monikulttuurisuusromaani.

ÄI04 Johdatus kirjallisuuteen (Kirjallisuus 1, 2 op)

Opiskelijan käsitys kaunokirjallisuudesta, kielen taiteellisesta tehtävästä ja sen kulttuurisesta merkityksestä syvenee. Tarkastellaan kirjallisuuden erilaisia tehtäviä. Harjoitellaan lukemaan erilaisia fiktiivisiä tekstejä (novelleja, runoja, näytelmiä, elokuvia, taidekuvia) esimerkiksi elämyksellisesti, taustalähtöisesti ja analyttisesti. Tutkitaan kertomuksen voimaa sekä fiktiossa että asiateksteissä. Opetellaan kirjoittamaan kirjallisuudesta.

Kurssitöitä: novellianalyysi, muita lukutaidon tehtäviä fiktiivisistä teksteistä, elokuvan katsominen + analyysikeskustelu, luettavana kaksi kokonaisteosta seuraavista: novellikokoelma, runokokoelma, näytelmä.

ÄI05 Kriittinen lukeminen (Tekstien tulkinta, 2 op)

Tarkastellaan monimuotoisia vaikuttavia tekstejä ja opitaan tunnistamaan niiden ideologioita sekä vaikuttamiskeinoja. Perehdytään ajankohtaisiin mediailmiöihin, kuten mainontaan, vihapuheeseen ja maalittamiseen. Harjoitellaan lähdekritiikkiä: mielipiteen ja tutkimustiedon erottamista, tiedonhallintaa ja mediaetiikkaa. Opetellaan argumentoivaa kielenkäyttöä ja argumentaation periaatteita. Tuotetaan ja analysoidaan kantaaottavia ja vaikuttavia tekstejä.

Kurssitöitä: argumentaatioanalyysi, videon tai kuvan analyysi, vastine, uutiskielen ja -kuvan analyysi, luettavana vaikuttava kokonaisteos.

ÄI06 + ÄI07 Kirjoittaminen ja puhuminen

(ÄI06 Kirjoittaminen 1, 1 op + ÄI07 Vuorovaikutus 2, 1 op)

Ei voi opiskella itsenäisesti.

Opintojaksolla perehdytään sekä kirjalliseen että suulliseen viestintään. Kirjoitetaan prosessina erilaisten ajankohtaisten tekstien pohjalta. Syvennetään käsitystä tekstien rakenteista ja ilmaisutavoista. Rohkaistaan oman äänen löytämiseen sekä kirjoittaen että puhuen.

Opiskelija harjoittelee rakentamaan ja esittämään informatiivisen puheenvuoron yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä. Tarkastellaan vuorovaikutustaitoja ja -etiikkaa eri viestintäkanavissa. Opitaan analysoimaan ja arvioimaan puhuttuja ja audiovisuaalisia tekstejä.

Kurssitöitä: kirjoitustaidon tehtävä prosessina ajankohtaisesta aiheesta, tietoisu media-aiheesta, monenlaisia kirjoittamisen ja puhumisen pieniä harjoituksia, luettavana keskustelua herättävä kokonaisteos, lukupiirityöskentelyä.

ÄI08 Kirjallisuuden jatkokurssi (Kirjallisuus 2, 2 op)

Opitaan tarkastelemaan kaunokirjallisia tekstejä niiden maantieteellisissä, kielellisissä, ajallisissa ja kulttuurisissa konteksteissa sekä suhteessa muihin teksteihin. Tutustutaan Suomen kirjallisuuteen osana maailmankirjallisuutta. Tarkastellaan tekstejä eri näkökulmista, kuten tyylin, ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta.

Kurssitöitä: lukutaidon tehtäviä erilaisista fiktiivisistä teksteistä, luettavana klassikko.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

ÄI09 Puhe- ja vuorovaikutustaitojen jatkokurssi (Vuorovaikutus 3, 2 op)

Opiskelija syventää ja monipuolistaa puhe- ja vuorovaikutustaitojaan ja niihin liittyviä tietojaan sekä kehittää kykyään ennakoida, mukauttaa ja arvioida viestintäänsä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija oppii arvioimaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä. Harjoitellaan antamaan ja saamaan palautetta. Tarkastellaan vuorovaikutuksen etiikkaa. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus osallistua toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen.

Kurssitöitä: yksilöpuheenvuoroja ja ryhmäkeskusteluja.

ÄI10 Kirjoittamisen jatkokurssi (Kirjoittaminen 2, 2 op)

Opiskelija harjoittelee ylioppilastutkinnossa vaadittavia kirjoittamisen taitoja. Suunnitellaan ja tuotetaan kantaaottavia ja pohtivia tekstejä. Opetellaan erilaisia tapoja hyödyntää aineistoja ja harjaannutetaan lähdekritiikin taitoja. Harjoitellaan kirjoittamisen eri vaiheita ja ajankäytön hallintaa.

Kurssitöitä: Yo-koetasoisia kirjoitustaidon tehtäviä, luettavana ajankohtainen tietokirja.

ÄI11 Lukemisen jatkokurssi (Tekstien tulkinta 2, 2 op)

Opiskelija syventää tekstitietoaan ja lukutaitoaan. Tutkitaan monipuolisesti fiktiivisiä tekstejä ja asiatekstejä. Luetaan analyttisesti, kriittisesti, eläytyvästi ja luovasti erilaisia tekstejä. Harjoitellaan analysoimaan, tulkitsemaan ja arvioimaan erilaisia monimuotoisia tekstejä. Erityistä huomiota kiinnitetään käsitteiden käyttöön, tekstien tavoitteisiin, kontekstiin ja tulkinnan perusteluihin.

Kurssitöitä: Yo-koetasoisia lukutaidon tehtäviä.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

ÄI12 Tekstinhuolto (1 op)

Parannetaan yksilöllisiä kirjoittamistaitoja ja hiotaan kirjakielistä ilmaisua. Kirjoitetun asiasuomen rakenteellisten, tyylillisten ja kielellisten piirteiden lisäksi tarkastellaan kiinnostavia ajankohtaisia kielellisiä ilmiöitä. Opintojaksoa suositellaan ensisijaisesti 2. vuoden opiskelijoille, mutta se soveltuu myös muille. Arvostellaan suoritusmerkinnällä (S) tai pyydetessä arvostamalla.

ÄI13 Tutki ja tuota (2 op)

Vahvistetaan medialukutaitoja itse tekemällä ja ajankohtaisista aihepiireistä keskustelemalla. Harjoitellaan haastatteleminen sekä kriittistä tiedonhakua verkko- ja printtimediasta. Opetellaan kirjoittamaan journalistisia tekstejä (uutisia, artikkeleita, henkilöjuttuja). Kehitetään myös kuvanlukutaitoa. Opintojaksosta on hyötyä äidinkielen ylioppilaskokeessa. Jakso soveltuu kaikille kiinnostuneille, ja se arvostellaan suoritusmerkinnällä (S).

ÄI14 Luova kirjoittaminen (2 op)

Harjoitellaan kaunokirjallisten tekstien kirjoittamisen perusasioita, mm. henkilökuvausta, näkökulmatekniikkaa, dialogia ja kuvallisuutta. Etsitään aiheita, tehdään muoto- ja tyylikokeiluja, hyödynnetään omaa elämää materiaalina ja leikitellään kielellä. Kirjoitetaan lyhyitä tekstejä ja saadaan näin tietoa kirjoittamisen prosessista. Totuttaudutaan antamaan ja saamaan palautetta. Opintojakso sopii kaikille kirjoittamisesta kiinnostuneille, ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

ÄI15 Biisipaja (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija löytää itselleen luontevia tapoja ilmaista itseään joko sanoin tai sävelin. Perehdytään esimerkkien kautta erilaisiin tapoihin tehdä sanoituksia, melodioita ja harmonioita sekä tehdään biisejä käytännössä. Osallistuminen ei vaadi aikaisempaa kokemusta melodioiden tai laulutekstien tekemisestä. Opettajina toimivat sekä musiikin että äidinkielen ja kirjallisuuden opettajat. Jakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

ÄI16 Loistavaksi lukijaksi (2 op)

Abiturienteille tarkoitetulla opintojaksolla syvennetään analyttisiä, temaattisia ja kulttuurisia lukemisen taitoja. Opintojaksolla luetaan sekä kaunokirjallisia että asia- ja mediatekstejä. Teksteistä keskustellaan ja kirjoitetaan oppimispäiväkirjaa. Opintojaksolle osallistuminen edellyttää hyviä lukemisen perustaitoja, ja se sopii niille, jotka tavoittelevat äidinkielen ja kirjallisuuden ylioppilaskokeesta vähintään magnan arvosanaa. Jakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Toinen kotimainen kieli, ruotsi

Opit lukiossa ruotsia monipuolisesti ja rohkaistut kielenkäyttäjänä erilaisissa kielenkäyttötilanteissa. Opit, miten opit ruotsia juuri sinulle sopivalla tavalla.

Arviointi perustuu suullisiin ja kirjallisiin tuotoksiin, jatkuvaan näyttöön sekä kokeeseen. Totut arvioimaan omaa ja toisten työskentelyä lukion alusta lähtien ja suhteuttamaan omaa osaamistasi kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon B1.1. Opinnot arvostellaan numeroarvosanoin asteikolla 4-10, jollei toisin mainita. Pakolliset opinnot suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

RUB11 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)

Kehität omia opiskelutaitojasi ja ymmärrät, mikä ruotsin kielen asema on Suomessa. Rohkaistut käyttämään ruotsia arkipäivän tilanteissa ja täydennät ruotsin osalta kieliprofiiliäsi.

RUB12 Ruotsin kieli arjessani (3 op)

Opit kertomaan ruotsiksi omasta elämästäsi, ihmissuhteista ja lähiympäristöstä.

RUB13 Kulttuuri ja mediat (2 op)

Tutustut suomenruotsalaisuuteen ja muihin Pohjoismaihin. Hyödynnät ruotsinkielisiä medioita tiedonhaussa.

RUB14 Ympäristömme (2 op)

Harjaannut ilmaisemaan mielipiteitäsi ruotsiksi. Opit kertomaan ruotsiksi kulttuurisesta moninaisuudesta, erilaisista elinympäristöistä ja ajankohtaisista yhteiskunnallisista aiheista.

RUB15 Opiskelu- ja työelämä (2 op)

Opit käyttämään ruotsia opiskeluun ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Opit pohtimaan jatko-opintojasi ja urasuunnitelmiasi ruotsiksi. Täydennät kieliprofiiliäsi tulevaisuuden tarpeita varten.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

RUB16 Viesti ja vaikuta puhuen (2 op)

Ruotsin kielen puhumisestasi tulee vankempaa ja sujuvampaa. Pidät pienelle ryhmälle valmistellun suullisen esityksen. Osallistut Opetushallituksen tuottamaan suullisen kielitaidon kokeeseen, josta saat todistuksen liitteeksi lukion päättötodistukseesi.

RUB17 Kestävä elämäntapa (2 op)

Opit kertomaan ruotsiksi suullisesti ja kirjallisesti kestävään kehitykseen ja elämäntapaan liittyvistä asioista. Opit ruotsin kieltä käyttäen tuntemaan sosiaalista mediaa ja sitä, miten sitä käytetään

vastuullisesti.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

RUB18 Kertauskurssi (1 op)

Tässä opintojaksossa kerrataan ja vahvistetaan peruskoulussa opittujen asioiden hallintaa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

RUB19 Kertauskurssi (1 op)

Tässä opintojaksossa kerrataan ensimmäisenä vuonna opittuja asioita. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

RUB20 Kertauskurssi 2 (1 op)

Tässä opintojaksossa kerrataan toisena vuonna opittuja asioita. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

RUB21 Abikurssi (1 op)

Tässä moduulissa saat tarkkoja ohjeita erityisesti ruotsin yo-kokeessa vaadittavista taidoista.

Englanti A1-oppimäärä

Opit lukiossa englantia monipuolisesti ja rohkaistut kielenkäyttäjänä erilaisissa kielenkäyttötilanteissa. Opit, miten opit englantia juuri sinulle sopivalla tavalla.

Arviointi perustuu suullisiin ja kirjallisiin tuotoksiin, jatkuvaan näyttöön sekä kokeeseen. Totut arvioimaan omaa ja toisten työskentelyä lukion alusta lähtien ja suhteuttamaan omaa osaamistasi kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon B2.1. Opinnot arvostellaan numeroarvosanoin asteikolla 4-10, jollei toisin mainita. Pakolliset opinnot suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä.

Lukion alussa luot kokonaiskuvan englannin kielestä maailmankielenä ja omasta kehitymisestä englannin oppijana. Lukion edetessä kiinnität entistä enemmän huomiota, miten kieli vaihtelee erilaisissa tilanteissa, ja siihen, miten kieltä käytetään tiedon hankinnan ja jakamisen välineenä. Jokaisessa opintojaksossa voidaan käsitellä ajankohtaisia tai paikallisia asioita, joista sovitaan yhdessä.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

ENA01 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)

Laadit henkilökohtaisen kieliprofiilin ja asetat tavoitteita kielten opiskelulle lukiossa. Käytät mahdollisimman paljon englantia tutustuessasi toisiin lukiolaisiin.

ENA02 Englanti globaalina kielenä (3 op)

Tutustut englantiin maailmankielenä. Opit ymmärtämään eri puolilla maailmaa puhuttua englantia. Harjaannut tuottamaan omaa puhetta.

ENA03 Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op)

Tutustut eri kulttuurin aloihin, esimerkiksi musiikki, kirjallisuus, teatteri, kuvataide, elokuva. Tuotat itse kulttuuriin liittyviä töitä englanniksi.

ENA04 Englannin kieli vaikuttamisen välineenä (2 op)

Tutustut ajankohtaisiin aiheisiin eri medioissa. Harjoittelet kriittistä lukemista ja tiedonhankintaa. Opit ilmaisemaan ja perustelemaan mielipiteitäsi yhteiskunnallisista aiheista.

ENA05 Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op)

Tutustut tieteellisissä teksteissä käytettävään englantiin. Opit lisää tiedonhankinta- ja tekstitaitoja. Kirjoitat tieteellisen raportin.

ENA06 Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op)

Täydennät kieliprofiiliäsi. Opit kertomaan jatko-opinnoista ja kehität taitoasi ilmaista itseäsi myös muodollisissa asiayhteyksissä, joita työelämässä tarvitaan.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Nämä opinnot ovat lukion päättövaiheessa, jolloin muodostat kokonaiskäsitystä kielitaitosi tasosta. Näiden moduulien asioita painotetaan ylioppilaskirjoituksissa.

ENA07 Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op)

Opintojakson aiheina ovat ympäristökysymykset, kestävä elämäntapa ja kansainväliset sopimukset. Opit keskustelemaan ja kirjoittamaan globaaleista ympäristökysymyksistä englanniksi.

ENA08 Viesti ja vaikuta puhuen (2 op)

Tässä opintojaksossa syvennetään koko lukion aihepiirien hallintaa suullisesti. Sen päätteeksi osallistut Opetushallituksen tuottamaan suullisen kielitaidon kokeeseen ja saat siitä todistuksen päättötodistuksen liitteeksi.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

ENA09a Your survival kit (2 op)

Tämä opintojakso on luonteeltaan kertaava ja lukion päättötutkintoon valmistava. Vahvistat tekstin- ja kuullunymmärtämistaitojasi sekä perusrakenteiden hallintaa. Hiot myös englanninkielisen kirjoitelman laatimista. Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 4-10 eikä sitä voi suorittaa itsenäisesti.

Tai vaihtoehtoisesti

ENA09b Your survival kit (2 op)

Tämä opintojakso on luonteeltaan kokoava ja ylioppilastutkinnon kokeeseen valmistava. Hiot analyttisiä tekstin- ja kuullunymmärtämistaitojasi, sovellat erilaisia tekstin- ja kuullunymmärtämismenetelmiä sekä syvennät perusrakenteiden hallintaa ja opiskelet **vaativimpia** rakenteita ilmaisuvarastosi kartuttamiseksi. Työstät sisällöllisesti ja tyyllillisesti monipuolisia englanninkielisiä kirjoitelmia. Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 4-10 eikä sitä voi suorittaa itsenäisesti.

ENA10 Yli kynnyksen (1 op)

Tämä opintojakson tavoitteena on antaa valmiudet tehokkaaseen englannin lukio-opiskeluun kehittämällä opiskelijan kielenopiskelutaitoja. Peruskoulussa opittua sanastoa ja rakenteita kerrataan ja syvennetään ryhmän toiveiden mukaan. Jos peruskoulun arvosanasi on 7 tai alle, tätä opintojaksoa suositellaan.

Vieraat kielet B2- ja B3- oppimäärä

Kaikki opintojaksot ovat valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Tavoitteena on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielivalikoimaansa sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun. Opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa suullisen harjoittelun ohella vähitellen.

Opetuksen tehtävänä on myös auttaa opiskelijaa näkemään, että vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueeseen. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Uuden kielen oppiminen tukee samalla muidenkin oppiaineiden oppimista.

Opintojaksot suoritetaan numerojärjestyksessä ja ne arvioidaan numeroin, ellei mainita toisin.

Ranska (B2- ja B3-kielen oppimäärä)

OPINTOJAKSOT

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

RAB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (Perustason alkeet 1, 2 op)

Opintojakso tutustuttaa ranskan alkeisiin. Opit yksinkertaisia arkipäivän tilanteita, kuten tervehtimään sekä kertomaan vähän itsestäsi ja perheestäsi. Tutustut hieman Ranskaan ja ranskankielisiin maihin, niiden tapoihin ja kulttuuriin. Samalla löydät itsellesi sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä.

RAB32 Kotona ja maailmalla (Perustason alkeet 2, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit kuvailemaan lähipiiriäsi ja arkeasi sekä toimimaan matkailijan tavanomaisissa asiointitilanteissa. Jos olet opiskellut ranskaa kaksi vuotta peruskoulussa, suosittelemme aloittamaan viimeistään tästä opintojaksosta.

RAB33 Minun arkeni (Perustason alkeet 3, 2 op)

Harjoittelet lisää vuorovaikutustaitoja tavallisissa asiointitilanteissa. Opit kertomaan arjestasi kuten koulunkäynnistä, vapaa-ajan vietosta ja harrastuksista.

RAB34 Kulttuurit kohtaavat (Perustaso 1, 2 op)

Opit kertomaan Suomesta ja suomalaisuudesta ranskankieliselle henkilölle. Samalla saat tietää lisää kohdemaan arjen tavoista ja perinteistä. Opit huomaamaan eroja suomalaisen ja kohdekielen kulttuurin välillä.

RAB35 Hyvinvointi ja huolenpito (Perustaso 2, 2 op)

Opintojaksossa tutustut erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin ja opit kertomaan niihin liittyvistä asioista.

RAB36 Kulttuuri (Perustaso 3, 2 op)

Opintojakson aihepiirinä on ranskankielisten maiden kulttuuri, esimerkiksi kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri tai urheilu. Monilukutaitosi vahvistuu. Opintojaksossa sinulla on mahdollisuus luovaan tuottamiseen oman kiinnostuksesi mukaisesti.

RAB37 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (Perustaso 4, 2 op)

Opintojaksossa harjoittelet kieltä erilaisissa kouluun, jatko-opintoihin, työelämään ja muihin tulevaisuuteen liittyvissä tilanteissa.

RAB38 Ranskankielisten maiden media (Perustaso 5, 2 op)

Rohkaistut lukemaan ja tulkitsemaan eritasoisia ja eripituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista. Opit myös arvioimaan median sisältöjä lähdekriittisesti.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

RAB39 Yhteinen maapallomme (Perustason jatko 1, 2 op) Tässä opintojaksossa opit pohtimaan erilaisiin asuinympäristöihin, luontoon ja kestävään elämäntapaan liittyviä teemoja. Vahvistat tekstin tulkinta- ja tuottamistaitojasi.

RAB310 Kansainvälinen yhteistyö (Perustason jatko 2, 2 op)

Opintojakson aiheena on kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö. Opintojakso voidaan toteuttaa monin eri tavoin ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

RAB311 Abikurssi (2 op)

Opintojaksossa harjoitellaan ylioppilaskokeen eri alueita: kuullun- ja luetunymmärtämistä, kielen rakenteita ja kirjoitelman laatimista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Saksa (B2- ja B3-kielen oppimäärä)

OPINTOJAKSOT

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

SAB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (Perustason alkeet 1, 2 op)

Opintojakso tutustuttaa saksan alkeisiin. Opit yksinkertaisia arkipäivän tilanteita, kuten tervehtimään sekä kertomaan vähän itsestäsi ja perheestäsi. Tutustut hieman Saksaan ja saksankielisiin maihin, niiden tapoihin ja kulttuuriin. Samalla löydät itsellesi sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä.

SAB32 Kotona ja maailmalla (Perustason alkeet 2, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit kuvailemaan lähipiiriäsi ja arkeasi sekä toimimaan matkailijan tavanomaisissa asiointitilanteissa. Jos olet opiskellut saksaa kaksi vuotta peruskoulussa, suosittelemme aloittamaan viimeistään tästä opintojaksosta.

SAB33 Minun arkeni (Perustason alkeet 3, 2 op)

Harjoittelet lisää vuorovaikutustaitoja tavallisissa asiointitilanteissa. Opit kertomaan arjesta kuten koulunkäynnistä, vapaa-ajan vietosta ja harrastuksista.

SAB34 Kulttuurit kohtaavat (Perustaso 1, 2 op)

Opit kertomaan Suomesta ja suomalaisuudesta saksankieliselle henkilölle. Samalla saat tietää lisää kohdemaan arjen tavoista ja perinteistä. Opit huomaamaan eroja suomalaisen ja kohdekielen kulttuurin välillä.

SAB35 Hyvinvointi ja huolenpito (Perustaso 2, 2 op)

Opintojaksossa tutustut erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin ja opit kertomaan niihin liittyvistä asioista.

SAB36 Kulttuuri (Perustaso 3, 2 op)

Opintojakson aihepiirinä on saksankielisten maiden kulttuuri, esimerkiksi kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri tai urheilu. Monilukutaitosi vahvistuu. Opintojaksossa sinulla on mahdollisuus luovaan tuottamiseen oman kiinnostuksesi mukaisesti.

SAB37 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (Perustaso 4, 2 op)

Opintojaksossa harjoittelet kieltä erilaisissa kouluun, jatko-opintoihin, työelämään ja muihin tulevaisuuteen liittyvissä tilanteissa.

SAB38 Saksankielisten maiden media (Perustaso 5, 2 op)

Rohkaistut lukemaan ja tulkitsemaan eritasoisia ja eripituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista. Opit myös arvioimaan median sisältöjä lähdekriittisesti.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

SAB39 Yhteinen maapallomme (Perustason jatko 1, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit pohtimaan erilaisiin asuinympäristöihin, luontoon ja kestävään elämäntapaan liittyviä teemoja. Vahvistat tekstin tulkinta- ja tuottamistaitojasi.

SAB310 Kansainvälinen yhteistyö (Perustason jatko 2, 2 op)

Opintojakson aiheena on kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö. Opintojakso voidaan toteuttaa monin eri tavoin ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

SAB311 Abikurssi (2 op)

Opintojaksossa harjoitellaan ylioppilaskokeen eri alueita: kuullun- ja luetunymmärtämistä, kielen rakenteita ja kirjoitelman laatimista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Venäjä (B2- ja B3-kielen oppimäärä)

OPINTOJAKSOT

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

VEB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (Perustason alkeet 1, 2 op)

Opintojakso tutustuttaa venäjän alkeisiin. Opit yksinkertaisia arkipäivän tilanteita, kuten tervehtimään sekä kertomaan vähän itsestäsi ja perheestäsi. Tutustut hieman Venäjään ja venäjänkielisiin maihin, niiden tapoihin ja kulttuuriin. Samalla löydät itsellesi sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä.

VEB32 Kotona ja maailmalla (Perustason alkeet 2, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit kuvailemaan lähipiiriäsi ja arkeasi sekä toimimaan matkailijan tavanomaisissa asiointitilanteissa. Jos olet opiskellut venäjää kaksi vuotta peruskoulussa, suosittelemme aloittamaan viimeistään tästä moduulista.

VEB33 Minun arkeni (Perustason alkeet 3, 2 op)

Harjoittelet lisää vuorovaikutustaitoja tavallisissa asiointitilanteissa. Opit kertomaan arjesta kuten koulunkäynnistä, vapaa-ajan vietosta ja harrastuksista.

VEB34 Kulttuurit kohtaavat (Perustaso 1, 2 op)

Opit kertomaan Suomesta ja suomalaisuudesta venäjänkieliselle henkilölle. Samalla saat tietää lisää kohdemaan arjen tavoista ja perinteistä. Opit huomaamaan eroja suomalaisen ja kohdekielen kulttuurin välillä.

VEB35 Hyvinvointi ja huolenpito (Perustaso 2, 2 op)

Opintojaksossa tutustut erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin ja opit kertomaan niihin liittyvistä asioista.

VEB36 Kulttuuri (Perustaso 3, 2 op)

Opintojakson aihepiirinä on venäjänkielisten maiden kulttuuri, esimerkiksi kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri tai urheilu. Monilukutaitosi vahvistuu. Opintojaksossa sinulla on mahdollisuus luovaan tuottamiseen oman kiinnostuksesi mukaisesti.

VEB37 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (Perustaso 4, 2 op)

Opintojaksossa harjoittelet kieltä erilaisissa kouluun, jatko-opintoihin, työelämään ja muihin tulevaisuuteen liittyvissä tilanteissa.

VEB38 Venäjänkielisten maiden media (Perustaso 5, 2 op)

Rohkaistut lukemaan ja tulkitsemaan eritasoisia ja eripituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista. Opit myös arvioimaan median sisältöjä lähdekriittisesti.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

VEB39 Yhteinen maapallomme (Perustason jatko 1, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit pohtimaan erilaisiin asuinympäristöihin, luontoon ja kestävään elämäntapaan liittyviä teemoja. Vahvistat tekstin tulkinta- ja tuottamistaitojasi.

VEB310 Kansainvälinen yhteistyö (Perustason jatko 2, 2 op)

Opintojakson aiheena on kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö. Opintojakso voidaan toteuttaa monin eri tavoin ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

VEB311 Abikurssi (2 op)

Opintojaksossa harjoitellaan ylioppilaskokeen eri alueita: kuullun- ja luetunymmärtämistä, kielen rakenteita ja kirjoitelman laatimista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Espanja (B2- ja B3-kielen oppimäärät)

OPINTOJAKSOT

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

EAB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (Perustason alkeet 1, 2 op)

Opintojakso tutustuttaa espanjan alkeisiin. Opit yksinkertaisia arkipäivän tilanteita, kuten tervehtimään sekä kertomaan vähän itsestäsi ja perheestäsi. Tutustut hieman Espanjaan ja espanjankielisiin maihin, niiden tapoihin ja kulttuuriin. Samalla löydät itsellesi sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä.

EAB32 Kotona ja maailmalla (Perustason alkeet 2, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit kuvailemaan lähipiiriäsi ja arkeasi sekä toimimaan matkailijan tavanomaisissa asiointitilanteissa. Jos olet opiskellut espanjaa kaksi vuotta peruskoulussa, suosittelemme aloittamaan viimeistään tästä opintojaksosta.

EAB33 Minun arkeni (Perustason alkeet 3, 2 op)

Harjoittelet lisää vuorovaikutustaitoja tavallisissa asiointitilanteissa. Opit kertomaan arjesta kuten koulunkäynnistä, vapaa-ajan vietosta ja harrastuksista.

EAB34 Kulttuurit kohtaavat (Perustaso 1, 2 op)

Opit kertomaan Suomesta ja suomalaisuudesta espanjankieliselle henkilölle. Samalla saat tietää lisää kohdemaan arjen tavoista ja perinteistä. Opit huomaamaan eroja suomalaisen ja kohdekielen kulttuurin välillä.

EAB35 Hyvinvointi ja huolenpito (Perustaso 2, 2 op)

Opintojaksossa tutustut erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin ja opit kertomaan niihin liittyvistä asioista.

EAB36 Kulttuuri (Perustaso 3, 2 op)

Opintojakson aihepiirinä on espanjankielisten maiden kulttuuri, esimerkiksi kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri tai urheilu. Monilukutaitosi vahvistuu. Opintojaksossa sinulla on mahdollisuus luovaan tuottamiseen oman kiinnostuksesi mukaisesti.

EAB37 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (Perustaso 4, 2 op)

Opintojaksossa harjoittelet kieltä erilaisissa kouluun, jatko-opintoihin, työelämään ja muihin tulevaisuuteen liittyvissä tilanteissa.

EAB38 Espanjankielisten maiden media (Perustaso 5, 2 op)

Rohkaistut lukemaan ja tulkitsemaan eritasoisia ja eripituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista. Opit myös arvioimaan median sisältöjä lähdekriittisesti.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

EAB39 Yhteinen maapallomme (Perustason jatko 1, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit pohtimaan erilaisiin asuinympäristöihin, luontoon ja kestävään elämäntapaan liittyviä teemoja. Vahvistat tekstin tulkinta- ja tuottamistaitojasi.

EAB310 Kansainvälinen yhteistyö (Perustason jatko 2, 2 op)

Opintojakson aiheena on kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö. Opintojakso voidaan toteuttaa monin eri tavoin ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

EAB311 Abikurssi (2 op)

Opintojaksossa harjoitellaan ylioppilaskokeen eri alueita: kuullun- ja luetunymmärtämistä, kielen rakenteita ja kirjoitelman laatimista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Italia (B2- ja B3-kielen oppimäärä)

OPINTOJAKSOT

Valtakunnalliset opinnot

IAB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (Perustason alkeet 11 2 op)

Opintojakso tutustuttaa italian alkeisiin. Opit yksinkertaisia arkipäivän tilanteita, kuten tervehtimään sekä kertomaan vähän itsestäsi ja perheestäsi. Tutustut hieman Italiaan, sen tapoihin ja kulttuuriin. Samalla löydät itsellesi sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä.

IAB32 Kotona ja maailmalla (Perustason alkeet 2, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit kuvailemaan lähipiiriäsi ja arkeasi sekä toimimaan matkailijan tavanomaisissa asiointitilanteissa. Jos olet opiskellut italiaa kaksi vuotta peruskoulussa, suosittelemme aloittamaan viimeistään tästä opintojaksosta.

IAB33 Minun arkeni (Perustason alkeet 3, 2 op)

Harjoittelet lisää vuorovaikutustaitoja tavallisissa asiointitilanteissa. Opit kertomaan arjestasi kuten koulunkäynnistä, vapaa-ajan vietosta ja harrastuksista.

IAB34 Kulttuurit kohtaavat (Perustaso 1, 2 op)

Opit kertomaan Suomesta ja suomalaisuudesta italiankieliselle henkilölle. Samalla saat tietää lisää kohdemaan arjen tavoista ja perinteistä. Opit huomaamaan eroja suomalaisen ja kohdekielen kulttuurin välillä.

IAB35 Hyvinvointi ja huolenpito (Perustaso 2, 2 op)

Opintojaksossa tutustut erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin ja opit kertomaan niihin liittyvistä asioista.

IAB36 Kulttuuri (Perustaso 3, 2 op)

Opintojakson aihepiirinä on Italian kulttuuri, esimerkiksi kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri tai urheilu. Monilukutaitosi vahvistuu. Opintojaksossa sinulla on mahdollisuus luovaan tuottamiseen oman kiinnostuksesi mukaisesti.

IAB37 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (Perustaso 4, 2 op)

Opintojaksossa harjoittelet kieltä erilaisissa kouluun, jatko-opintoihin, työelämään ja muihin tulevaisuuteen liittyvissä tilanteissa.

IAB38 Italiankielinen media (Perustaso 5, 2 op)

Rohkaistut lukemaan ja tulkitsemaan eritasoisia ja eripituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista. Opit myös arvioimaan median sisältöjä lähdekriittisesti.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

IAB39 Yhteinen maapallomme (Perustason jatko 1, 2 op)

Tässä opintojaksossa opit pohtimaan erilaisiin asuinympäristöihin, luontoon ja kestävään elämäntapaan liittyviä teemoja. Vahvistat tekstin tulkinta- ja tuottamistaitojasi.

IAB310 Kansainvälinen yhteistyö (Perustason jatko 2, 2 op)

Opintojakson aiheena on kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö. Opintojakso voidaan toteuttaa monin eri tavoin ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

IAB311 Abikurssi (2 op)

Opintojaksossa harjoitellaan ylioppilaskokeen eri alueita: kuullun- ja luetunymmärtämistä, kielen rakenteita ja kirjoitelman laatimista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Matematiikka

Oppiaineen tehtävä

Matematiikan opiskelu antaa opiskelijalle valmiudet ymmärtää, soveltaa ja tuottaa sekä arvioida matemaattisesti esitettyä tietoa. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään matematiikan merkityksen nykyajan kulttuureissa ja huomaamaan sen välttämättömyyden eri aloilla, kuten tekniikassa, lääke-, talous-, yhteiskunta- ja luonnontieteissä sekä taiteissa. Matematiikan opetuksen tehtävänä on perehdyttää opiskelija matematiikan peruskäsitteisiin, perusideoihin ja rakenteisiin sekä ohjata käyttämään puhuttua, kirjoitettua ja muutoin ilmaistua matematiikkaa. Opetus kehittää laskemisen, luovan ajattelun sekä ilmiöiden mallintamisen, ennustamisen ja ongelmien ratkaisemisen taitoja.

Matematiikan opiskelussa opiskelija kehittyy hyödyntämään tietokoneohjelmistoja ja digitaalisia tiedonlähteitä oppimisessa, tutkimisessa sekä ongelmanratkaisussa. Hän myös oppii arvioimaan tietoteknisten välineiden hyödyllisyyttä ja käytön rajallisuutta.

Oppimäärän vaihtaminen

Kun oppimäärä vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla:

Pitkän oppimäärän moduuli	Lyhyen oppimäärän moduuli
MAA2	MAB2
MAA3	MAB3
MAA6	MAB8
MAA8	MAB5
MAA9	MAB7

Arvosana siirtyy suoraan lyhyen oppimäärän vastaavan opintojakson arvosanaksi. Opiskelijalle järjestetään hänen niin halutessa mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytyksi suoritettut opinnot siirretään lyhyen matematiikan valinnaisiksi opinnoiksi suoritusmerkinnällä.

Kun opiskelija siirtyy lyhyestä oppimäärästä pitkään oppimäärään, häneltä edellytetään täydentäviä opintoja. Tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän opintojaksoja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin suoritukset luetaan hyväksi valinnaisina opintoina.

Matematiikka, pitkä oppimäärä

Pitkä oppimäärä sisältää 9 pakollista opintojaksoa (MAY1, MAA2-MAA9). Pakolliset opintojaksot suoritetaan järjestyksessä MAY1, MAA2-MAA5, MAA9, MAA6-MAA8. Syventäviä opintojaksoja on 3 (MAA10-MAA12). Kaikki pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot arvostellaan numeroilla 4-10. Koulukohtaiset valinnaiset opinnot arvioidaan numeroilla 5-10.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

MAY01 Luvut ja yhtälöt (2 op)

Opintojaksossa keskitytään perusopetuksessa opiskeltujen sisältöjen kertaamiseen ja syventämiseen. Aiheina mm. prosenttilaskenta, murtoluvut, potenssin laskusäännöt ja yhtälöiden ratkaiseminen. Opintojakson aikana myös luodaan ne opiskelutottumukset, joihin myöhempien opintojaksojen opiskelu perustuu sekä otetaan käyttöön niitä ohjelmistoja, joita tullaan hyödyntämään opinnoissa.

MAA02 Funktiot ja yhtälöt 1 (3 op)

Opintojaksossa tutustutaan polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktioiden ominaisuuksiin ja niiden käyttöön ilmiöiden kuvaamisessa ja ongelmanratkaisussa.

MAA03 Geometria (2 op)

Opintojaksossa käsitellään tason ja kolmiulotteisen avaruuden geometriaa. Ratkaisuihin käytetään mm. yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaa.

MAA04 Analyttinen geometria ja vektorit (3 op)

Opintojaksossa perehdytään geometriaan tasokoordinaatistossa. Analyttisen geometrian avulla tutustutaan käyrän, suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöihin. Vektorilaskenta monipuolistaa geometrian menetelmiä ja tuo erilaista näkökulmaa geometrinen ongelmien ratkaisemiseen.

MAA05 Funktiot ja yhtälöt 2 (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden ominaisuuksiin ja niiden käyttöön ilmiöiden kuvaamisessa ja ongelmanratkaisussa.

MAA06 Derivaatta (3 op)

Opintojaksossa tutustutaan derivaatan käsitteeseen ja sen käyttöön aikaisemmissa opintojaksoissa kohdattujen funktioiden kulun tutkimisessa. Tutustutaan myös raja-arvon ja jatkuvuuden käsitteisiin.

MAA07 Integraalilaskenta (2 op)

Tutustutaan integraalifunktioon ja määrättyyn integraaliin ja ratkaistaan pinta-aloja ja tilavuuksia integraalilaskennan keinoin.

MAA08 Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

Tutustutaan todennäköisyyden käsitteisiin ja laskusääntöihin. Tutkitaan diskreettiä tilastollista jakaumaa ja kahden muuttujan yhteisjakaumaa sekä määritetään näihin jakaumiin liittyviä tunnuslukuja.

MAA09 Talousmatematiikka (1 op)

Sovelletaan matematiikkaa talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan. Aiheina mm. lukujonot, korkolaskut, talletukset ja lainat.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot**MAA10 3D-geometria (2 op)**

Opintojaksossa täydennetään avaruusgeometrian sekä vektorilaskennan sisältöjä ja tutustutaan xyz-avaruuden suoriin, tasoihin ja pintoihin.

MAA11 Algoritmit ja lukuteoria (2 op)

Opintojaksossa perehdytään logiikan ja lukuteorian peruskäsitteisiin. Lisäksi tutustutaan erilaisiin algoritmeihin ja niiden ohjelmointiin.

MAA12 Analyysi ja jatkuva jakauma (2 op)

Opintojaksossa syvennetään ja laajennetaan analyysiin liittyvien käsitteiden hallintaa ja menetelmiä. Sisältöinä mm. käänteisfunktio, raja-arvo äärettömyydessä, epäoleelliset integraalit ja jatkuvat jakaumat.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot**MAA13 Yhtälöopin ja geometrian kertaus (2 op)**

Vahvistetaan opiskelijan matemaattisia valmiuksia yo-kirjoituksia ja jatko-opintoja varten. Kootaan, täydennetään ja syvennetään pakollisissa opintojaksoissa opittuja taitoja keskittyen moduulien 1-4 aiheisiin. Näitä ovat erilaiset yhtälöt, geometria, vektorit ja analyttinen geometria.

MAA14 Funktio-opin kertaus (2 op)

Vahvistetaan opiskelijan matemaattisia valmiuksia yo-kirjoituksia ja jatko-opintoja varten. Keskitytään opintojaksojen 5-9 aiheisiin. Näitä ovat erilaiset funktiot, differentiaali- ja integraalilaskenta, tilastot, todennäköisyyslaskenta ja talousmatematiikka.

Matematiikka, lyhyt oppimäärä

Lyhyt oppimäärä sisältää 7 pakollista opintojaksoa (MAY1, MAB2-MAB7). Pakolliset opintojaksot suoritetaan numerojärjestyksessä. Syventäviä opintojaksoja on kaksi (MAB8-MAB9). Kaikki pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot arvostellaan numeroilla 4-10. Koulukohtaiset valinnaiset opinnot arvioidaan numeroilla 5-10.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

MAY01 Luvut ja yhtälöt (2 op)

Opintojaksossa keskitytään perusopetuksessa opiskeltujen sisältöjen kertaamiseen ja syventämiseen. Aiheina mm. prosenttilaskenta, murtoluvut, potenssin laskusäännöt ja yhtälöiden ratkaiseminen. Opintojakson aikana myös luodaan ne opiskelutottumukset, joihin myöhempien opintojaksojen opiskelu perustuu sekä otetaan käyttöön niitä ohjelmistoja, joita tullaan hyödyntämään opinnoissa.

MAB02 Lausekkeet ja yhtälöt (2 op)

Opintojaksossa harjoitellaan ensimmäisen ja toisen asteen yhtälön sekä yhtälöparin muodostamista ja ratkaisemista. Tutustutaan lisäksi erilaisiin lukujonoihin ja niiden ominaisuuksiin.

MAB03 Geometria (2 op)

Opintojaksossa käsitellään tason ja avaruuden geometriaa. Ongelmien ratkaisemisessa käytetään hyväksi muun muassa kappaleiden ominaisuuksia, yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suorakulmaisen kolmion trigonometriaa.

MAB04 Matemaattisia malleja (2 op)

Opintojaksossa sovelletaan lineaarisia ja eksponentiaalisia malleja erilaisiin ongelmiin sekä tutkitaan saatujen mallien sopivuutta kyseisiin tilanteisiin. Lisäksi opitaan ratkaisemaan eksponenttiyhtälöitä.

MAB05 Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

Opintojaksossa perehdytään tilastotieteen ja todennäköisyyslaskennan perusteisiin. Tutustutaan regression ja korrelaation käsitteisiin sekä todennäköisyyslaskennan malleihin.

MAB06 + MAB07

MAB6 Talousmatematiikan alkeet (1 op)

Syvennetään prosenttilaskennan taitoja sekä perehdytään talousmatematiikan peruskäsitteisiin. Käsitellään muun muassa verotusta, indeksejä, valuuttoja ja yksinkertaista korkolaskua.

MAB7 Talousmatematiikka (1 op)

Käsitellään muun muassa talletuksia, lainoja ja erilaisia taloudellisiin tilanteisiin liittyviä malleja. Ongelmien ratkaisemisessa käytetään hyväksi muun muassa lukujonojen kaavoja.

MAB06 ja MAB07 arvioidaan yhdellä yhteisellä numerolla

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MAB08 Matematiikan analyysi (2 op)

Opintojaksossa käsitellään polynomifunktion derivaattaa, merkkiä ja kulkua. Tutustutaan lisäksi funktion muutosnopeuteen ja polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittämiseen.

MAB09 Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat (2 op)

Opintojaksossa vahvistetaan opintojakson 5 (MAB5) sisältöjen hallintaa. Käsitellään muun muassa normaalijakaumaa, binomijakaumaa sekä toistokoetta.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

MAB10 Kertaus 1 (2 op)

Vahvistetaan opiskelijan matemaattisia valmiuksia yo-kirjoituksia ja jatko-opintoja varten. Kerrataan pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opintojaksoissa käsiteltyjä asiakokonaisuuksia keskittyen opintojaksojen 1-4 aiheisiin.

MAB11 Kertaus 2 (2 op)

Vahvistetaan opiskelijan matemaattisia valmiuksia yo-kirjoituksia ja jatko-opintoja varten. Keskitytään opintojaksojen 5-8 aiheisiin. Sovelletaan edellisissä kursseissa opittuja teoreettisia malleja erilaisiin matemaattisiin ongelmanratkaisutehtäviin, mm. vanhoihin ylioppilaskirjoitustehtäviin.

MAB12 Sähköinen kirjoittaminen ja laskinohjelmat (1 op)

Opintojaksossa vahvistetaan matemaattisen tekstin tuottamista sähköisessä muodossa tutustumalla kaavaeditoriin sekä erilaisiin sähköisessä koeympäristössä oleviin laskinohjelmiin.

MAB19 Tukea matematiikan aloittamiseen (1 op)

Tässä opintojaksossa kerrataan ja vahvistetaan yläkoulun matematiikassa opittuja taitoja, kuten peruslaskutoimituksia, murtoluvuilla laskemista, yhtälön ratkaisemista ja prosenttilaskentaa. Suositellaan 1. vuoden opiskelijoille, joilla on ollut haasteita matematiikassa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Biologia

Biologia on luonnontiede, joka tutkii elämään liittyviä ilmiöitä molekyyli- ja solutasolta biosfääriin. Biologian opetuksen tarkoituksena on herättää kiinnostusta bio- ja ympäristötieteisiin ja tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun kehittymistä. Opetus vahvistaa opiskelijan käsitystä biologian merkityksestä osana luonnontieteellisen maailmankuvan rakentumista. Biologian opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään elollisen luonnon rakennetta, toimintaa ja vuorovaikutussuhteita sekä evoluution merkityksen eliökunnan kehittämisessä.

Biologian opetukselle on ominaista havainnointiin ja kokeellisuuteen perustuva tiedonhankinta, tutkimuksellisuus sekä aktivoivat ja vuorovaikutteiset työ- ja toimintatavat. Biologian opetuksessa tehdään laborointeja ja työskennellään myös digitaalisissa ja koulun ulkopuolisissa opiskeluympäristöissä.

Arvioinnissa keskeisiä kohteita ovat opiskelijan tiedot ja taidot, kuten biologian peruskäsitteiden hallinta sekä ajattelu-, argumentointi- ja tutkimustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää biologista tietoa erilaisissa tilanteissa. BI1-BI6 arvioidaan numeroin (4-10). BI7-BI10 arvioidaan suoritusmerkinnällä (suoritettu/hylätty). BI4 suositellaan suoritettavaksi ennen BI6: a. BI7-BI10:ä ei voi opiskella itsenäisesti.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

BI01 Elämä ja evoluutio (2 op)

Opintojaksossa perehdytään elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin. Keskeinen näkökulma opintojaksossa on evoluutio ja sen merkityksen ymmärtäminen. Opintojaksossa tutustutaan biologiseen tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteitä.

BI02 + BI03

BI02 Ekologian perusteet (1 op)

Opintojaksossa tarkastellaan ekologian perusteita: ympäristötekijöiden merkitystä eliöiden sopeutumiseen ja levinneisyyteen sekä populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien rakennetta. Teemana on myös luonnon monimuotoisuus ja sen merkitys.

BI03 Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin (1 op)

Opintojaksos keskeisinä teemoina ovat ympäristöongelmat Suomessa ja muualla maailmassa. Opintojaksossa tutustutaan ekologiseen tutkimukseen ja sen soveltamiseen ekosysteemien ja monimuotoisuuden suojelussa.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

BI04 Solu ja perinnöllisyys (2 op)

Opintojaksossa tarkastellaan tumallisen solun rakennetta, toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita. Solujen toimintoja havainnollistetaan kokeellisella työskentelyllä.

BI05 Ihmisen biologia (2 op)

Opintojaksossa perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot ja lisääntyminen. Opintojaksossa tarkastellaan ihmiselimistön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

BI06 Biotekniikka ja sen sovellukset (2 op)

Opintojakson tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen sovellusten kehittämisessä niin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa kuin luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geenitekniikan ja mikrobiologian erilaiset sovellukset. Opintojaksolle osallistumiseen edellytetään opintojakson 3 suoritusta.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot**BI07 Kokeellinen biologia (2 op)**

Opintojaksossa kerrataan ja syvennetään biologian keskeisiä asioita kokeellisesti. Perehdytään biologian eri tieteenalojen tutkimukseen sekä toteutetaan omia pienimuotoisia kokeita.

BI08 Ihmisen fysiologia ja terveys (2 op)

Opintojaksossa syvennetään tietoja ihmiskehon rakenteesta ja toiminnasta. Aiheita ovat solun ja kudosten rakenne, ihmisen elimistöt ja niiden yhteistoiminta sekä aineenvaihdunta ja sen säätely sekä näiden yhteys terveyteen. Opintojakso on tarkoitettu biologian ja terveystiedon ylioppilaskokeeseen valmistautuville sekä alan jatko-opintoihin pyrkiville. Opintojakso on sama kuin TE04.

BI10 Biologian kertaus (1 op)

Opintojaksossa jäsennetään ja kerrataan tärkeimmät biologian aihepiirit. Käydään läpi erilaisia koekysymyksiä ja harjoitellaan reaalikokeessa tarvittavia vastustaitoja sekä keskustellaan ajankohtaisista biologian aiheista. Opintojaksossa kerrataan pääasiassa opintojaksojen 1-3 ja 5 sisältöä. Opintojakson 4 kertaus opintojaksolla 7.

Maantiede

Maantiede tarkastelee luonnon, ihmisen ja yhteiskunnan ilmiöitä ja vuorovaikutusta. Maantieteen opetuksen tehtävänä on avartaa opiskelijan maantieteellistä maailmankuvaa ja kehittää valmiuksia ymmärtää maailmanlaajuisia, alueellisia ja paikallisia ilmiöitä ja niiden ajallista muutosta sekä alueellisia ongelmia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä. Tutkiva lähestymistapa ja geomedian käyttö auttavat opiskelijaa syventämään maantieteellistä ajattelua.

Maantieteen arvioinnin keskeisiä kohteita ovat maantieteellinen ajattelu, maantieteellisten ilmiöiden ja prosessien ymmärtäminen sekä maantieteellisten taitojen osaaminen ja soveltaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida, havainnollistaa ja esittää maantieteellistä tietoa erilaisissa tilanteissa. Maantieteessä keskeisiä arvioitavia taitoja ovat karttojen luku- ja tulkintataito, graafiset esittämistaidot sekä muut geomediataidot.

Opintojaksot suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä. Opintojaksot 1-4 arvioidaan numeroin (4-10). Opintojaksot 5-7 arvioidaan suoritusmerkinnällä (suoritettu/hylätty). Itsenäisesti ei voi opiskella opintojaksoja 5-7.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

GE01 Maailma muutoksessa (2 op)

Opintojakso perehdyttää opiskelijan muuttuvan maailman ja sen alueellisten ilmiöiden tarkasteluun ympäristön muutosten ja ihmiskunnan muutosten kautta. Opintojakson aikana seurataan ajankohtaisia uutisia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan maailmanlaajuisia muutoksia sekä luonnon, ympäristön että ihmiskunnan kannalta. Opintojakso käsittelee myös eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä sekä mahdollisuuksia ennakoida ja hillitä sekä varautua ja sopeutua muutoksiin.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

GE02 Sininen planeetta (2 op)

Opintojaksossa tarkastellaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet. Kaikkia teemoja käsitellään alueellisesta näkökulmasta. Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä.

GE03 Yhteinen maailma (2 op)

Opintojaksossa tarkastellaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemusta ja vuorovaikutusta. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien arviointi ihmistoiminnan kannalta sekä ihmistoiminnan vastuullisuus ja ympäristön hyvinvointi. Kaikkia teemoja käsitellään alueellisesta näkökulmasta. Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä.

GE04 Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta! (2 op)

Opintojakso perehdyttää aiemmissa opintojaksoissa hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa.

Keskeisiä näkökulmia opintojaksossa ovat aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet sekä geomedian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot**GE05 Suomi osana maailmaa (2 op)**

Opintojaksossa syvennetään tietoja kotimaan ja kotiseudun luonnon- ja ihmismaantieteestä. Aiheita ovat mm. maiseman sekä maa- ja kallioperän kehitys ja merkitys ihmiselle, ympäristön ja ihmisen vuorovaikutus, maankäytön analysointi, karttojen ja diagrammien tulkinta ja laatiminen.

Opintojaksossa perehdytään Suomen eri alueiden erityispiirteisiin sekä Suomeen osana Eurooppaa ja maailmaa. Opintojakso lisää valmiuksia vastata maantieteen reaalikokeen soveltaviin tehtäviin.

GE07 Maantieteen kertaus (1 op)

Opintojaksossa jäsennetään ja kerrataan tärkeimmät maantieteen kurssien aihepiirit. Opintojakson tarkoituksena on laajojen asiakokonaisuuksien ymmärtäminen ja niiden välisten syy-seuraussuhteiden selvittely. Opintojaksossa käydään läpi erilaisia koekysymyksiä ja harjoitellaan reaalikokeessa tarvittavia vastaustaitoja sekä keskustellaan ajankohtaisista maantieteellisistä aiheista.

Fysiikka

Fysiikan opetus tukee opiskelijoiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään fysiikan merkitystä jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opiskelijat kehittävät valmiuksiaan opiskella luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla.

Fysiikan opetuksen lähtökohtana ovat ympäristöstä tehdyt havainnot. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista ja luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään muun muassa mallintamisen välineenä, tutkimusten tekemisessä ja tuotosten laatimisessa. Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin kurssin keskeisten sisältöjen osalta. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan työturvallisuuslainsäädännön mukaisesti.

Kaikki opintojaksot arvostellaan numeroilla, paitsi opintojaksot FY9-12 suoritusmerkinnällä. Suoritusjärjestys on numerojärjestys. Kokeellisen opintojakson FY10 voi suorittaa kahden opintojakson jälkeen. Opintojaksot FY10 ja FY11 ovat tarkoitettu ainereaalikokeessa keväällä fysiikkaan vastaaville. Itsenäisesti ei voi opiskella opintojaksoja FY9-12.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

FY01 + FY02

FY1 Fysiikka luonnontieteenä (1 op)

Kaikille pakollisessa moduulissa ohjataan ymmärtämään fysikaalisen tiedon kehittymistä. Apuna käytetään kokeellista tutkimista ja mittaustulosten tulkitsemista. Moduulissa syvennetään kuvaa luonnon rakenteista ja ilmiöistä esimerkkitapausten avulla. Keskeisiä malleja ovat liikeilmiöt ja kokonaisvoima liikkeen muutoksen aiheuttajana.

FY2 Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta (1 op)

Kaikille pakollisessa moduulissa perehdytään siihen, miten energiaa tuotetaan, siirretään ja käytetään sekä mitä vaikutuksia näillä toiminnoilla on ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisten hyvinvointiin. Keskeisenä näkökulmana on energian käsitteen ilmeneminen näissä yhteyksissä sekä se, miten energian käsite jäsentää ja täsmentää aiheesta käytävää keskustelua ja siihen liittyviä näkemyksiä.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FY03 Energia ja lämpö (2 op)

Opintojaksossa syvennetään energiaa ja lämpöä koskevien käsitteiden ja periaatteiden hallintaa sekä niihin liittyvän teknologian ymmärtämistä. Tarkastellaan aineiden termodynaamiseen tilaan liittyviä ilmiöitä ja lakeja tutkimalla ainakin lämpöopin pääsääntöjä ja niiden merkitystä luonnon prosessien selittäjinä. Syvennetään kokeellisen menetelmän hallintaa.

FY04 Voima ja liike (2 op)

Opintojaksossa syvennetään mekaniikan keskeisten osa-alueiden hallintaa. Perehdytään mekaanisiin vuorovaikutuksiin ja dynamiikan perusteisiin kokeellisen tutkimisen avulla. Tutkitaan etenemis- ja pyörimisliikkeisiin liittyviä ilmiöitä kokeellisesti ja perehdytään niiden avulla Newtonin lakeihin.

FY05) Jaksollinen liike ja aallot (2 op)

Opiskellaan värähtely- ja aaltoliikkeen perusteita tutkimalla esimerkiksi mekaanista värähtelyä ja ääntä sekä perehtymällä niitä selittäviin keskeisiin periaatteisiin. Keskeisinä sisältöinä pyörimisliike, siihen liittyvät ilmiöt ja gravitaatiovuorovaikutus.

FY06 Sähkö (2 op)

Opintojaksossa syvennetään sähköön liittyvien ilmiöiden, käsitteiden ja tekniikan hallintaa. Tutkitaan erilaisia virtapiirejä, tutustutaan mittaustekniikkaan ja perehdytään sähköturvallisuuteen.

FY07 Sähkömagnetismi ja valo (2 op)

Opintojaksossa tutkitaan kokeellisesti sähkömagneettisia ilmiöitä, kuten induktiota, muuttuvia kenttiä sekä sähköenergian tuottamista ja siirtämistä. Syvennetään näihin liittyvän käsitteistön hallintaa. Lisäksi tarkastellaan sähkömagneettisen säteilyn spektriä, valon heijastumista ja taittumista sekä muita valoon liittyviä ilmiöitä.

FY08 Aine, säteily ja kvantittuminen (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan kvantittumiseen, dualismiin sekä aineen ja energian ekvivalenssiin aineen rakennetta ja rakenneosien dynamiikkaa hallitsevina periaatteina. Perehdytään atomi- ja ydinfysiikan perusteisiin sekä ionisoivan säteilyn syntyyn ja vaikutuksiin. Kokeellinen toiminta raportoidaan, ts. laaditaan työselostus.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot**FY09 Fysiikan kokeellinen opintojakso (2 op)**

Opitaan käytännössä, miten luonnosta saadaan tietoa kokeellisen menetelmän avulla. Tutustutaan kokeellisen työskentelyn perusteisiin, eli opitaan tuntemaan ja käyttämään mittalaitteita, suunnittelemaan kokeita ja rakentamaan koejärjestelmiä, arvioimaan mittauksen luotettavuus ja ymmärtämään huolellisen työskentelyn merkitys, tulosten käsittelymenetelmiä, laatimaan selostus kokeesta ja sen tuloksista. Opintojaksolla kehitetään käytännön työskentelyn taitoja, itsenäisen työskentelyn valmiuksia, tiedon käsittelyn valmiuksia, herätetään kiinnostusta fysiikkaa kohtaan, kehitetään luovuutta, yhteistoiminnallisuutta ja kasvatetaan vastuuseen työstä, työvälineistä ja työturvallisuudesta. Arvostelu suoritusmerkinnällä.

FY10 Fysiikan kokonaiskuva 1 (2 op)

Kertausopintojakso keväällä kirjoittaville abeille, jossa täydennetään käsittelemättömiä sisältöjä. Rakennetaan kokonaiskuva fysiikan kokeellisesta ja teoreettisesta kehityksestä ja sen pätevyysalueesta luonnonilmiöiden tulkitsijana. Opintojakson sisältöä painotetaan oppilaiden tarpeiden ja toivomusten mukaan. Arvostelu suoritusmerkinnällä.

FY12 Fysiikan kokonaiskuva 2 (1 op)

Jatkoa opintojaksolle FY10. Opintojaksolla tarkastellaan myös aikaisempien vuosien yo-tehtäviä ja niiden ratkaisutapoja ja vastaustekniikkaa. Arvostelu suoritusmerkinnällä.

Kemia

Kemian opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opetus välittää kuvaa kemian merkityksestä kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa: kemialla tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa.

Kemian opetuksen lähtökohtana on elinympäristöön liittyvien aineiden ja ilmiöiden havainnointi ja tutkiminen. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään muun muassa mallintamisen välineenä, tutkimusten tekemisessä ja tuotosten laatimisessa. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan kemikaali-, jäte- ja työturvallisuuslainsäädännön mukaisesti.

Paras suoritusjärjestys on numerojärjestyksessä KE1 - KE6. Kokeelliselle opintojaksolle KE7 osallistuminen edellyttää vähintään kolmen jakson aikaisempaa suoritusta.

Arvostelu numeroin, paitsi KE7 ja KE9 suoritusmerkinnällä. Itsenäisesti ei voi opiskella opintojaksoja KE7-9.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

KE01 + KE02

KE1 Kemia ja minä (1 op)

Opintojakson tavoitteena on luoda kuva kemiallisen tiedon merkityksestä opiskelijan arkielämässä sekä yhteiskunnassa. Opintojakso auttaa ymmärtämään kemian opintojen tarjoamia mahdollisuuksia. Opintojakson jälkeen opiskelijalle on muodostunut käsitys kemian luonteesta kokeellisena luonnontieteenä, jossa tehdään havaintojen pohjalta päätelmiä. Opintojakson keskeiset sisällöt ovat jaksollinen järjestelmä, atomin rakenne, puhtaat aineet ja seokset, erotusmenetelmät sekä ainemäärä ja konsentraatio.

KE2 Kemia ja kestävä tulevaisuus (1 op)

Opintojakson tavoitteena on syventää käsitystään kemiallisista sidoksista ja niiden merkityksestä aineen ominaisuuksille. Opinnoissa tutustutaan myös luonnontieteiden ratkaisuihin kestäväen elämäntavan edistämiseksi. Keskeisinä sisältöinä ovat sidokset ja poolisuus.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KE03 Molekyylit ja mallit (2 op)

Opintojaksolla tarkastellaan hiilen yhdisteitä ja tutustutaan hiiliyhdisteiden rakenteisiin ja ominaisuuksiin. Opiskelussa hyödynnetään mallinnusohjelmia. Keskeisiä sisältöjä ovat hiilen yhdisteet ja isomeria. Lisäksi tutustutaan spektroskopiaan.

KE04 Kemiallinen reaktio (2 op)

Opintojakson aikana tarkastellaan erilaisia kemiallisia reaktioita. Reaktioiden tarkastelussa edetään havainnoista reaktiotuotteiden päättelyyn ja reaktioyhtälön kirjoittamiseen. Keskeisenä sisältönä on

kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu ja tasapainottaminen sekä epäorgaaniset ja orgaaniset reaktiotyypit.

KE05 Kemiallinen energia ja kiertotalous (2 op)

Opintojaksolla käsitellään kemiallista energiaa ja energian varastointi- ja hyödyntämistapoja. Keskeisiin sisältöihin kuuluvat lisäksi sähkökemian keskeiset aiheet, kuten hapetusluvut, sähkökemiallinen pari ja elektrolyysi. Opintojaksolla perehdytään teollisesti merkittäviin metalleihin ja niiden valmistusmenetelmiin ympäristövaikutuksineen, sekä pohditaan kemian merkitystä kiertotalouden mahdollistajana.

KE06 Kemiallinen tasapaino (2 op)

Opintojakson aikana tutustutaan reaktionopeuteen sekä kemialliseen tasapainoon. Tasapainoreaktioiden käsittelyn yhteydessä perehdytään teollisuudessa tärkeisiin sekä luonnossa esiintyviin tasapainoreaktioihin. Lisäksi tutustutaan puskuriliuosten toimintaperiaatteeseen. Opintojakson aikana opiskelija saa käsityksen kemian merkityksestä terveyteen ja ympäristöön liittyvien ongelmien ratkaisemisessa. Opintojakson aikana hyödynnetään graafista esitystapaa mittaustulosten yhteydessä, sekä harjoitellaan tulkitsemaan kuvaajia.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

KE07 Kemian kokeellinen opintojakso (2 op)

Kemian kokeellinen opintojakso koostuu pääasiassa erilaisista laboratoriotöistä. Opintojakson tavoitteena on oppia yhdistämään teoria ja kokeellinen työskentely sekä arvioida kokeellisesti hankitun tiedon luotettavuutta ja merkitystä. Opintojakson aikana kiinnitetään huomiota työturvallisuuteen ja jätteiden oikeaoppiseen käsittelyyn. Opintojaksoon voi lisäksi kuulua myös vierailu yritykseen tai korkeakoulujen laboratorioon. Maksimi 16 opiskelijaa.

KE09 Kemian kertausopintojakso abeille (1 op)

Opintojakson tavoitteena on saada hyvät valmiudet suoriutua ylioppilaskokeista. Kerrataan kemian keskeiset sisällöt, harjoitellaan kemiallisen tiedon esittämistä täsmällisesti mm. laskennallisesti ja graafisesti. Tehdään vanhoja ylioppilastehtäviä ja valmistaudutaan tuleviin ylioppilaskirjoituksiin. Sisältöä voidaan muokata opiskelijoiden kiinnostuksen ja tavoitteiden mukaisesti.

Uskonto

Uskonnon opetuksessa tutustutaan uskontoihin ja uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin sekä uskonottomuuteen. Uskontoja tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää

Opintojaksot UE1 - UE6 arvioidaan numeroarvosanalla, UE8 suoritusmerkinnällä.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

UE01 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä (2 op)

Opintojaksossa käsitellään uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten luonnetta ja sisäistä monimuotoisuutta sekä merkitystä nykyaikana ja uskontoihin liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Maailman uskonnoista keskitytään erityisesti juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin.

UE02 Maailmanlaajuinen kristinuskko (2 op)

Opintojaksossa perehdytään kristinuskon merkitykseen kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta. Keskeisiä sisältöjä ovat kristinuskon eri suuntauksien, tulkintatavat ja ilmenemismuodot eri puolilla maailmaa.

Valtakunnalliset syventävät opinnot

UE03 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op)

Opintojaksossa perehdytään Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin. Lisäksi perehdytään luonnonkansojen uskontojen peruspiirteisiin sekä uusien uskonnollisten liikkeiden taustaan ja keskeisiin piirteisiin.

UE04 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op)

Opintojakso perehdyttää Suomen uskontotilanteeseen, suomalaisten uskonnollisuuteen sekä Suomessa toimiviin uskonnollisiin yhteisöihin. Suomalaisten uskonnollisuutta tarkastellaan sekä historian että nykyajan perspektiivistä. Opintojaksossa käsitellään myös uskonottomuutta, uskontokritiikkiä ja uskonnotonta tapakulttuuria.

UE05 Uskonto taiteessa ja populaarikulttuurissa (2 op)

Opintojakson tavoitteena on perehdyttää uskonnon ja taiteen suhteen analysointiin, uskonnollisen taiteen ilmaisukeinojen tunnistamiseen sekä uskontoon liittyvien ulottuvuuksien tunnistamiseen taiteessa ja populaarikulttuurissa.

UE06 Uskonto, tiede ja media (2 op)

Opintojaksossa perehdytään uskonnon tutkimuksen ajankohtaisiin näkökulmiin ja menetelmiin. Lisäksi käsitellään uskontoilmiön moninaista roolia mediassa. Opintojakso toteutetaan osaksi toiminnallisena, jolloin opiskelija osallistuu vapaavalintaisesti esim. uskontoon liittyvän mediasisällön tuottamiseen, laatii media-analyysin, toteuttaa uskontoon liittyvän

tutkimusharjoituksen. Opiskelija voi kiinnostuksensa mukaan valita ja suunnitella tehtäviä.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

UE08 Uskonnon opintojen kertaus (1 op)

Opintojaksossa keskitytään lukion uskonnon opintojen tietojen kokoamiseen ja soveltamiseen ylioppilaskirjoitusten vaatimukset huomioiden. Opintoihin osallistuvalla on oltava suoritettuna uskonnon pakolliset opintojaksot sekä suurin osa valtakunnallisista syventävistä opintojaksoista. Arvioidaan S-merkinnällä.

Elämäkatsomustieto

Elämäkatsomustieto kartuttaa pohdiskelevasti ja keskustellen opiskelijoiden kulttuurista ja katsomuksellista yleissivistystä. Oppiaine tukee opiskelijoiden elämäkatsomuksen ja identiteetin muotoutumista sekä heidän yhteisöllisten hyvän elämän ihanteidensa ja käytäntöjensä rakentumista.

Kaikki voivat opiskella elämäkatsomustietoa, mutta se on pakollinen oppiaine niille, jotka eivät opiskele lukiossa evankelisluterilaista uskontoa tai hanki opetussuunnitelman mukaista uskonnonopetusta muualta. Pakolliset opinnot tulisi suorittaa numerojärjestyksessä ja ennen syventäviä opintoja. Syventävien opintojen suoritusjärjestys on vapaa. Opinnot arvioidaan numeroarvosanalla.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

ET01 Minä ja hyvä elämä (2 op)

Opintojakso perehdyttää opiskelijan erilaisia hyvää elämää, ihmiskäsityksiä ja identiteettiä koskeviin kysymyksiin ja näkemyksiin. Tavoitteena on, että opiskelija oppii erittelemään ja arvioimaan erilaisia käsityksiä hyvästä elämästä ja ihmisyydestä sekä arvioimaan oman identiteettinsä yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tekijöitä saaden samalla valmiudet ilmaista omia näkemyksiään vastuullisesti ja johdonmukaisesti.

ET02 Minä ja yhteiskunta (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii erittelemään ja arvioimaan erilaisia yhteiskuntaan ja yhteisöön liittyviä näkemyksiä sekä ymmärtämään sosiaalisten ja yhteiskunnallisten ilmiöiden tieteellisen tutkimuksen perusteita. Opiskelija oppii jäsentämään omaa asemaansa osana yhteisöjä ja yhteiskuntaa sekä saa valmiuksia vastuulliseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

ET03 Kulttuurit (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää kulttuurin merkityksen ihmisyydelle ja omalle elämäkatsomukselleen sekä saa välineitä myönteisen kulttuurisen identiteetin rakentamisessa. Opiskelija ymmärtää, että kulttuurit ovat vuorovaikutuksessa keskenään eikä mikään kulttuuri ole kehittynyt ilman ulkoisia vaikutteita.

ET04 Katsomukset (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kehittää kykyään lukea, tulkita ja ymmärtää erilaisia maailman- ja elämäkatsomuksia sekä niiden historiallisia lähtökohtia. Opiskelija oppii erittelemään ja ymmärtämään myös oman maailmankatsomuksensa perusteita ja sen muotoutumisen prosessia.

ET05 Uskonnot ja uskonnottomuus (2 op)

Opintojakso perehdyttää opiskelijan erilaisiin uskonnollisiin ja uskonnottomiin maailmankatsomuksiin sekä niiden tieteelliseen tutkimukseen. Opiskelija oppii tietoja ja taitoja,

joiden avulla hän pystyy analysoimaan erilaisia uskonnollisia ja uskonnettomia maailmankatsomuksia sekä luomaan oman perustellun kantansa niihin liittyen. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää myös näiden monimuotoisten maailmankatsomusten historiallisen rakentumisen ja niiden kulttuurisen sekä yhteiskunnallisen merkityksen.

ET06 Tulevaisuus (2 op)

Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa opiskelija tulevaisuuden tutkimuksen keinoihin ja tehtäviin sekä tieteellisteknologisen kehityksen vaikutuksiin liittyen yhteiskuntaan, kulttuuriin, talouteen ja ympäristöön. Opiskelija ymmärtää, että vaikka tulevaisuuden ennustaminen on mahdotonta, niin yksilön ja yhteisön valinnat tänään voivat rakentaa parempaa tulevaisuutta.

Filosofia

Filosofinen ajattelu tarkastelee todellisuutta ja eri tapoja hahmottaa ja tulkita sitä. Sen kysymyksenasettelujen tunteminen on olennainen osa yleissivistystä. Filosofiasa ongelmia jäsennetään käsitteellisesti ja keskustellen. Filosofisen ajattelun opiskeleminen harjaannuttaa perustelemaan mielipiteitään ja arvioimaan perusteluja.

Pakolliset opinnot tulisi suorittaa numerojärjestyksessä ja ennen syventäviä opintoja. Syventävien opintojen suoritusjärjestys on vapaa. FI1-FI4 arvioidaan numeroarvosanalla, FI5 ja FI6 suoritusmerkinnällä. FI5 ja FI6 järjestetään vuorovuosittain. FI6 ei voi opiskella itsenäisesti

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

FI01 Johdatus filosofiseen ajatteluun (2 op)

Opintojaksossa käsitellään sitä mitä filosofia on, millaisia filosofiset kysymykset ovat luonteeltaan ja mikä on filosofian suhde käytännön elämään ja tieteeseen. Opintojakso tutustuttaa opiskelijat alustavasti filosofian keskeisiin osa-alueisiin, kuten metafysiikkaan ja tieto-oppiin. Tavoitteena on perehdyttää opiskelijaa länsimaisen filosofian keskeisiin kysymyksiin ja tärkeimpiin filosofeihin.

FI02 Etiikka (2 op)

Opintojaksossa syvennyttään filosofisen etiikan luonteeseen, keskeisiin käsitteisiin ja etiikan pääsuuntauksiin. Opintojen aikana tutustutaan kysymyksiin hyvästä elämästä, moraalista ja eettisten totuuksien mahdollisuudesta. Tavoitteena on perehdyttää opiskelijaa filosofisen etiikan tärkeimpiin ongelmiin, käsitteisiin ja teorioihin sekä antaa opiskelijalle ajatteluvälineitä eettiseen keskusteluun ja pohdintaan.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FI03 Yhteiskuntafilosofia (2 op)

Opintojaksossa perehdytään yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin. Keskusteluissa syvennyttään mm. yhteiskunnan luonteeseen, yksilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin yhteiskunnallisena olentona, yhteiskuntasopimusteorioihin sekä vallan ja oikeudenmukaisuuden kysymyksiin.

FI04 Totuus (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan metafysiikan, tietoteorian ja tieteenfilosofian keskeisiin kysymyksiin sekä teorioihin. Tavoitteena on syventyä pohtimaan mitä tietäminen on, mitkä ovat tiedon rajat ja miten filosofia muodostaa käsityksensä maailmasta. Opiskelun päämääränä on oppia erittelemään ja arvioimaan kriittisesti tiedollisia uskomuksia ja väitteitä.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

FI05 Estetiikka (2 op)

Opintojaksossa opiskellaan estetiikan historiaa ja estetiikan peruskysymyksiä: Mitä on estetiikka? Mitä on taide? Mitä tarkoitetaan kauneudella? Tavoitteena on perehdyttää opiskelijaa analysoimaan maailmaa estetiikan ja filosofian näkökulmasta sekä auttaa opiskelijaa keskustelemaan taiteeseen liittyvistä filosofisista ongelmista. Suoritus rakentuu opintojen alussa sovittavista kirjallisista ja/tai suullisista töistä. Tällaisia töitä voivat olla esim. oppimispäiväkirja, erilaiset projektityöt, blogit, mahdolliset käynnit taidenäyttelyissä sekä keskustelut ja väittelyt. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

FI06 Utopiat ja dystopiat (2 op)

Opintojaksossa syvennyttään yhteiskuntafilosofiassa, kaunokirjallisuudessa ja populaarikulttuurissa (elokuvat, tv-sarjat, pelit, sarjakuvat) esiintyviin visioihin utopioista (näkemys ihanneyhteiskunnasta) ja dystopioista (kauhukuva yhteiskunnasta). Näiden erilaisten teorioiden ja kuvausten kautta pyrimme ymmärtämään erilaisten yhteiskuntajärjestelmien luonnetta ja pohtimaan kysymystä siitä, miten yhteiskuntaa voisi tai pitäisi järjestää. Suoritus muodostuu monimuotoisesta kokonaisuudesta, johon sisältyy lyhyitä kirjallisia töitä (esim. peli- tai elokuva-analyysi oppimispäiväkirjan osana), suullisia esityksiä (esim. keskustelut ja väittelyt tunneilla) ja omaa ihannevaltiota käsittelevä projektityö, jonka toteuttamistavan opiskelijat saavat itse valita. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Historia

Historian opetus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä ja edellytyksiä ymmärtää oman aikansa maailmaa sekä sen muutosprosesseja. Se antaa välineitä nykyisyyden ymmärtämiseen ja avaa näkökulmia tulevaisuuden kehityksen pohtimiseen. Kulttuurien tuntemusta edistävänä oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä sekä tukee opiskelijan kasvua aktiiviseksi ja moninaisuutta ymmärtäväksi yhteiskunnan jäseneksi.

Opetuksen lähtökohtana on historian luonne tieteenalana. Huomiota kiinnitetään historiallisen tiedon rakentumisen perusteisiin ja tiedon luotettavuuden kriittiseen arviointiin sekä ilmiöiden moniperspektiiviseen selittämiseen. Historian keskeisiä käsitteitä ovat aika, muutos, jatkuvuus, syy- ja seuraussuhteet sekä historiallinen empatia.

Arvioinneissa kiinnitetään huomiota opiskelijan valmiuteen rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä. Opintojaksojen arvioinneissa käytetään numeroarvostelua tai S-merkintää, opintotehtäviä, tutkielmia ja opintokäyntien suorittamista. Opintojaksojen suoritusjärjestys on vapaa. Opintojaksoja HI7, HI8 ja HI12 ei voi opiskella itsenäisesti.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

HI01 Ihminen, ympäristö ja historia (2 op)

HI1 tarkastelee yksilön, yhteiskunnan ja luonnon välistä vuorovaikutusta eurooppalaisessa ja globaalissa kulttuuriympäristössä. Opetuksen näkökulma on nykyisyyden selittämisessä sekä historiallisten ilmiöiden pitkän aikavälin tarkastelussa. Opintojaksossa tutustutaan yhteiskunnallisten taloudellisten rakenteiden keskeisiin muutoksiin sekä sosiaali- ja ympäristöhistoriaan maanviljelyksen alusta nykyaikaan. Opintojaksolla harjoitellaan monipuolisen historiallisen lähdeaineiston hyödyntämistä.

HI02 Kansainväliset suhteet (2 op)

HI2 tarkastelee kansainvälisen politiikan keskeisiä ilmiöitä ja valtasuhteiden muutoksia 1800-luvun alusta nykypäivään. Opintojaksossa analysoidaan kansainvälistä politiikkaa erilaisten taloudellisten ja ideologisten mallien näkökulmista. Keskeisiä teemoja ovat kilpailun ja yhteistyön välinen jännite, tasapainon ja turvallisuuden tavoittelu sekä erilaisten poliittisten järjestelmien kilpailu. Opintojaksossa syvennetään tiedon hakemisen, analysoinnin ja tuottamisen taitoja sekä perehdytään kansainvälisiin suhteisiin liittyvien erityyppisten lähteiden tulkintaan ja arviointiin.

HI03 Itsenäisen Suomen historia (2 op)

HI3:n tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan loppupuolelta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset. Opintojaksolla perehdytään Suomen historian erilaisiin lähteisiin, muuttuviin tulkintoihin ja historian tiedon käyttöön. Opintojaksolla pyritään tekemään yhteistyötä Forssan museon kanssa.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

HI04 Eurooppalainen ihminen (2 op)

HI4 tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Opintojaksolla perehdytään kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteseen oman aikansa ilmentäjinä Euroopassa. Tarkastelun kohteena on eurooppalainen ihminen, yksilön ja yhteiskunnan suhde, sukupuoli ja arkielämä. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee Euroopan keskeisen kulttuuriperinnön ja ymmärtää Euroopan kulttuuriin vaikuttaneita tekijöitä. Pyritään tekemään opintomatka Helsinkiin.

HI05 Ruotsin itämaasta Suomeksi (2 op)

HI5 tarkastelee Suomen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti. Opintojaksolla perehdytään yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoihin historian eri vaiheissa. Opintojaksolla syvennyttään erityisesti lähiympäristön historian lähteisiin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa Suomen historialliset kehityslinjat ja niiden yhteydet Itämeren alueeseen. Pyritään tekemään opintomatka Turkuun.

HI06 Maailman kulttuurit kohtaavat (2 op)

HI6:ssa perehdytään kulttuurin käsitteeseen ja kulttuurieroja koskevan ajattelun muutoksiin sekä tarkastellaan, miten suhtautuminen eri kulttuureihin on vaihdellut ajattelun ja yhteiskuntien rakenteen muuttuessa. Opintojaksolla tarkastellaan eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää tarkastelemansa kulttuuripiirin historiallisen kehityksen sekä sen arvojen ja elämäntapojen moninaisuuden ja osaa eritellä siihen vuorovaikutuksessa muiden kulttuurien kanssa syntyneitä kulttuurisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opiskelija valitsee mieleisensä kulttuurialueen, ja osa opintojakson työskentelystä koostuu työpaja-tyyppisestä työskentelystä. Opintojaksolla hankitaan eri lähteistä materiaalia omaan työskentelyyn.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

HI07 Antiikin Kreikan historia (2 op)

Eurooppalaisen kulttuurin ja elämänmuodon juuret ovat antiikin maailmassa. Länsimaisen tieteen, taiteen ja yhteiskunnan arvot ja näkemykset ovat syntyneet Kreikassa ja Roomassa. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu niihin pysyviin rakenteisiin, hallitsemiseen ja ihmiskäsitykseen, jotka vaikuttavat vieläkin. Opintojakson keskeiset sisällöt ovat helleenisen eli Kreikan vanha historia, Kreetan saaren minolainen kulttuuri ja Manner-Kreikan mykeneläinen aika. Opintojaksolla opiskellaan Ateenan kansanvaltaa, demokratian syntyä ja Spartan sotilaallista hallintoa. Opintojaksolla käsitellään persialaissodat ja opiskellaan Kreikan kulta-ajan tieteen ja taiteen saavutuksia. Opintojaksolla tutustutaan vanhoihin jumaltarinoihin. Opintojaksolla ei ole oppikirjaa mutta on sähköistä oppimateriaalia. Opintojaksoon liittyy vapaaehtoinen viikon matka lukuvuoden toukokuussa esim. Italiaan tai Kreikkaan. Matkan opiskelijat maksavat itse. Enimmäisryhmäkoko on 25 opiskelijaa. Arvosanalla voi olla merkitystä matkalle pääsyyn.

HI08 Antiikin Rooman historia (2 op)

Antiikin Rooma on jättänyt jälkimaailmalle kirjoitetun lain, rakentamisen ja sotataidon. Rooma sai vaikutteita helleenien kulttuurista ja oli kasvualusta kristinuskolle. Opintojakson tavoitteena on tutustua roomalaiseen maailmanvaltaan ja hallintotapaan. Opintojakson keskeiset sisällöt ovat antiikin Rooman vanha historia, etruskien elämäniloinen kulttuuri, Rooman laajentuminen, puunilaissodat, Rooman armeija, Rooman eri yhteiskuntaluokat, arkkitehtuuri, kuvataiteet ja tapakulttuuri. Opintojakson lopussa tutustutaan myös Rooman kaupungin renessanssiin ja barokkiin. Opintojaksolle on sähköinen ja paperinen oppikirja. Tehdään viikon matka lukuvuoden toukokuussa Roomaan ja sen lähiympäristöön tai muualle Italiaan. Opiskelijat maksavat matkan itse. Enimmäisryhmäkoko on 25 opiskelijaa. Arvosanalla voi olla merkitystä matkalle pääsyyn. Matkoille voidaan ottaa korkeintaan 20 - 25 opiskelijaa. Opintojaksot toteutetaan rotaatioperiaatteella eli joka toinen vuosi on antiikin Kreikan opintojakso (lv 26-27, lv. 28-29) ja joka toinen vuosi on antiikin Rooman opintojakso (lv. 27-28, lv. 30-31).

HI09 Viron historia (2 op)

Opintojakso sisältää tutustumista Viron kulttuuriin ja historiaan. Opintojaksolla käydään läpi eteläisen naapurimme historian keskeiset vaiheet. Tällä saadaan myös vertailukohtia Suomen historiaan. Osa opintojaksosta suoritetaan luento-opetuksena ja osa opintomatalla Viroon. Matkan opiskelijat maksavat itse. Virossa käydään eri kohteissa esim. Tallinnassa ja Tartossa. Toteutetaan seuraavan kerran lukuvuonna 2026-2027. Opintojakso järjestetään vuorovuosina HI13-opintojakson kanssa. Opintojakson voi suorittaa myös osallistumatta matkalle.

HI10 Antiikin Kreikan matka (2 op)

Katso HI7. Huom! HI10 ei voi suorittaa ilman, että käy ensin HI7. Opintojakson voi suorittaa myös osallistumatta matkalle.

HI11 Antiikin Rooman matka (2 op)

Katso HI8. Huom! HI11 ei voi suorittaa ilman, että käy ensin HI8. Opintojakson voi suorittaa myös osallistumatta matkalle.

HI12 Historian kertaus historian kirjoittaville ylioppilaskokelaille (1 op)

Opintojaksolla kerrataan historian opintojaksojen keskeiset sisällöt pakollisten ja valinnaisten valtakunnallisten opintojaksojen osalta. Opiskelun tavoitteena on oppia vastaamaan kypsästi historian ainerealin kokeessa niin, että opiskelija on omaksunut historian tiedot ja taidot, ja vastauksista välittyy johdonmukainen ja syvälinen osaaminen.

HI13 Matka Suomen historiaan (2 op)

Opintojakso on Suomen historian valinnaisopintojakso, joka syventää opiskelijan tietoja vanhemman ja uudemman Suomen historian kriisi- ja konfliktivaiheista täydentäen HI3-opintojakson tiivistä sisältöä. Opintojaksoon voi kuulua Suomen lähialueille toteutettava matka (esim. Ahvenanmaa, Karjalankannas, Tukholma). Matkan opiskelijat maksavat itse. Opintojakso voi koostua myös arkeologian opinnoista ja kaivauksista. Opintojakso toteutetaan seuraavan kerran lukuvuonna 2027-2028, kohteena on Tukholma. Opintojakso järjestetään vuorovuosina HI9-opintojakson kanssa. Opintojakson voi suorittaa myös osallistumatta matkalle.

Yhteiskuntaoppi

Yhteiskuntaopin opetus syventää opiskelijan käsitystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja antaa hänelle valmiuksia kasvaa yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneeksi aktiiviseksi ja osallistuvaksi kansalaiseksi. Kansalaisyhteiskuntaa, yhteiskunnan rakenteita ja keskeisiä ilmiöitä sekä valtaa, taloutta ja vaikuttamista tarkastellaan suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista näkökulmasta. Yhteiskuntaoppi rakentuu eri yhteiskuntatieteiden ja oikeustieteen sisällöistä. Oppiaine luo opiskelijalle edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen, niiden arviointiin sekä tulevien kehityssuuntien ja vaihtoehtojen pohdintaan.

Arviointi kohdistuu yhteiskunnallisen tiedon käsittelyn taitoihin opintojaksokohtaisesti, kuten taitoon hakea tietoa erilaisista lähteistä, erotella olennainen tieto epäolennaisesta sekä käyttää sitä perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä. Arvioinnissa otetaan huomioon taidot hankkia, ymmärtää, analysoida, arvioida ja soveltaa yhteiskunnallista tietoa, muodostaa siitä jäsentyneitä kokonaisuuksia sekä tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä. Opintojaksojen arvioinneissa käytetään numeroarvostelua tai S-merkintää, opintotehtäviä, tutkielmia ja opintokäyntien suorittamista. Opintojaksojen suoritusjärjestys on vapaa. Opintojaksoja YH5 ja YH6 ei voi suorittaa itsenäisesti.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

YH01 Suomalainen yhteiskunta (2 op)

Opintojakso perehdyttää valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja niissä vaikuttamiseen. Opintojakso keskittyy suomalaisen yhteiskunnan analyysiin valtio-opin, sosiaalipolitiikan ja sosiologian käsitteistöä ja teorioita hyödyntäen. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta ja vaikuttaminen aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostaen. Forssan yhteislyseossa otetaan huomioon paikallinen näkökulma mm. oppikirjan oman version myötä.

YH02 Taloustieto (2 op)

Taloustieteisiin pohjautuva opintojakso johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Se käsittelee mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmista. Opintojaksossa perehdytään talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa. Lisäksi tarkastellaan talouden ja ympäristön suhdetta kestävä kehityksen näkökulmasta

YH03 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (2 op)

Opintojakso perehdyttää Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen ja yksittäisen kansalaisen asemaan yhdentyvässä Euroopassa ja globalisoituvassa maailmassa. Opintojakson aikana opitaan seuraamaan ajankohtaisia maailman tapahtumia. Se kannustaa osallistumaan erilaisia kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun. Opintojakson toteuttamisessa painotetaan tutkivaa oppimista, jossa hyödynnetään mediaa ja muita monipuolisia informaatiolähteitä.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

YH04 Lakitieto (2 op)

Opintojaksossa perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasioiden hoitamiseen.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

YH05 Yrittäjyys (2 op)

Opintojakson tarkoituksena on antaa kuva yrittäjänä toimimisesta eli niin sanotun sisäisen yrittäjyyden ymmärtäminen. Opintojaksossa pyritään luomaan yritysidea, jota myös testataan. Lisäksi tutustutaan erilaisiin lounaishämäläisiin yrityksiin, ja hankitaan kokonaiskäsitys Lounais-Hämeen talousalueesta. Opintojakson opiskelu pyritään integroimaan paikallisiin ja mahdollisuuksien mukaan valtakunnallisiin elinkeinoelämän sidosryhmiin.

YH06 Yhteiskuntaopin kertausmoduuli yhteiskuntaopin kirjoittaville ylioppilaskokelaille (1 op)

Opintojaksossa kerrataan yhteiskuntaopin kurssien keskeiset sisällöt pakollisten ja valinnaisten valtakunnallisten opintojaksojen osalta. Opiskelun tavoitteena on oppia vastaamaan kypsästi yhteiskuntaopin ainereaalien kokeessa niin, että oppilas on omaksunut yhteiskuntaopin tiedot ja taidot, ja vastauksista välittyy johdonmukainen ja syvälinen osaaminen. Opintojaksossa kiinnitetään myös erityishuomiota yhteiskunnallisten asioiden tietojen päivittämiseen.

Psykologia

Ihmisen toimintaa tutkivana tieteenä psykologia antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida, ymmärtää ja arvioida ihmisen psyykkistä toimintaa sekä siihen vaikuttavia sosiaalisia, kulttuurisia ja biologisia tekijöitä. Psykologian tutkimustieto syventää ihmisen toiminnan ja arjen ilmiöiden ymmärtämistä. Psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä sekä ajattelun kehittymistä.

PS1 tulee suorittaa ennen syventäviä opintoja. Syventävät opinnot suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä. Poikkeuksena PS6, joka soveltuu opiskeltavaksi myös ennen muita syventäviä opintoja. PS1-PS6 annetaan numeroarvosana, ellei toisin mainita. PS8 ja PS9 ei voi opiskella itsenäisesti.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

PS01 Toimiva ja oppiva ihminen (2 op)

Opintojaksossa perehdytään psykologiaan tieteenä ja psykologian sovellusaloihin ja tutkimuskohteisiin. Ihmisen toimintaa eritellään psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden näkökulmasta. Opinnoissa tutustutaan tarkemmin johonkin hyvinvoinnin ilmiöön. Lisäksi keskitytään opiskeluun ja oppimiseen psykologian näkökulmasta. Tarkastellaan tehokkaita opiskelumenetelmiä ja motivaation merkitystä opiskelussa.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

PS02 Kehittyvä ihminen (2 op)

Opintojaksossa perehdytään ihmisen yksilölliseen kehitykseen vaikuttaviin psykofyysissosiaalisiin tekijöihin. Keskeisiin sisältöihin kuuluvat hermoston, tunne-elämän, kognitiivisten taitojen sekä identiteetin kehitys elämänsä aikana. Kehityopsykologisen tiedon soveltamista itsensä ja muiden ymmärtämiseen sekä vuorovaikutustaitojen kehittämiseen ovat opintojen tavoitteina.

PS03 Tietoa käsittelevä ihminen (2 op)

Opintojaksossa perehdytään ihmisen tiedollisen toiminnan perusprosesseihin. Keskeisiä sisältöjä ovat kognitiiviset toiminnot tarkkaavaisuus, havaitseminen, muisti, kieli ja päätöksenteko, sekä aivojen ja hermoston yhteys psyykkisiin toimintoihin. Lisäksi tutustutaan kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimusmenetelmiin ja kokeellisen tutkimuksen suunnitteluun.

PS04 Tunteet ja mielenterveys (2 op)

Opintojaksossa perehdytään psykologiseen tietoon tunteista ja niiden merkityksestä. Tarkastellaan psyykkistä hyvinvointia ja psyykkisen tasapainon ylläpitämistä. Lisäksi opinnoissa käsitellään keskeisiä mielenterveyden ongelmia ja -häiriöitä sekä niiden hoitoa.

PS05 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen (2 op)

Opintojaksossa perehdytään persoonallisuuden kehittymiseen perimän, kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön näkökulmista. Opintojaksossa käsitellään erilaisia persoonallisuusteorioita ja

persoonallisuuden tutkimiseen liittyviä menetelmiä. Lisäksi tarkastellaan yksilöiden välisiä eroja kuten temperamentti, älykkyys ja lahjakkuus sekä yksilöiden toimintaa sosiaalisessa kontekstissa ja kulttuurin vaikutusta toimintaan.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

PS06 Sosiaalipsykologia (2 op)

Opintojaksossa tarkastellaan yksilöä ryhmän jäsenenä. Opintojaksossa perehdytään siihen, mitä on sosiaalinen vaikuttaminen ja hankitaan perustiedot ihmissuhteisiin liittyvistä tekijöistä kuten kiintymyksestä, asenteista ja ryhmien välisistä suhteista.

PS08 Psykologian opintojen kertaus (1 op)

Opintojaksossa kerrataan lukion psykologian keskeisimpiä sisältöjä erilaisia työtapoja soveltaen ja harjoitellen. Opintoihin osallistuvalla on oltava suoritettuna psykologian pakollinen opintojakso sekä suurin osa valtakunnallisista syventävistä opintojaksoista. Kurssi arvioidaan S-merkinnällä.

PS09 Terveys, psykologia ja tutkimus (1 op)

Mitä on tieteellinen tutkimus? Kurssilla opetellaan tutkimuksen suunnittelua terveystieteellisestä näkökulmasta sekä toteutetaan pienimuotoinen tutkimus. Tutkimuksen suunnittelun ja toteutuksen voi tehdä yhdessä ryhmän tai parin kanssa. Suositeltavaa on, että ennen tätä kurssia opiskeltuna on joko PS1 tai TE1. Kurssi arvioidaan suorituserkinnällä.

Terveystieto

Terveystieto on monitieteinen oppiaine, jonka tehtävänä on opiskelijan terveysosaamisen kehittäminen. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan valmiuksia yksilölliseen ja yhteisölliseen tiedon hankintaan, rakentamiseen ja käyttämiseen sekä taitoa arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää.

Arviointi kohdistuu oppimäärän asiatietojen hallintaan ja käsitteiden täsmälliseen käyttöön, opiskelijan tiedonhankintataitoihin sekä kykyyn soveltaa, analysoida, arvioida ja yhdistellä terveyttä ja sairauksia koskevaa tietoa sekä rakentaa sille perusteluja. Opintojaksot 1- 3 arvioidaan numerolla (4-10) ja opintojaksot 4-7 suoritusmerkinnällä (suoritettu/hylätty). Opintojaksoja 4-7 ei voi suorittaa itsenäisesti.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

TE01 Terveys voimavarana (2 op)

Opintojaksossa luodaan kokonaiskuvaa ihmisen voimavaroista, terveyden edistämisestä sekä terveyttä määrittävistä tekijöistä ja niiden yhteyksistä ja vaikutusmekanismeista. Lisäksi syvennetään ja laajennetaan perusopetuksen aikana hankittua ymmärrystä elintapojen merkityksestä terveydelle ja arvioidaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä, perheessä ja lähiyhteisöissä.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

TE02 Terveys ja ympäristö (2 op)

Opintojaksossa kehitetään valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää sekä perehdytään tutkimustiedon hankkimisen periaatteisiin. Keskeistä on mediaympäristön ohella tarkastella myös muiden elinympäristöjen terveysvaikutuksia sekä arvioida omien valintojen merkitystä ympäristön terveellisyydelle. Lisäksi moduulissa syvennyttään riippuvuuksiin ja niiden vaikutuksiin.

TE03 Terveys ja yhteiskunta (2 op)

Opintojaksossa ohjataan tarkastelemaan laajasti terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisia kehityslinjoja sekä tulevaisuuden haasteita yhteiskunnassa. Tehtävänä on avata keskeisiin tarttumattomiin ja tartuntatauteihin liittyviä tekijöitä sekä tarkastella sosiaali- ja terveyspalvelujen, itsehoidon ja omahoidon merkitystä terveydelle. Olennaista on myös perehtyä terveyteen ja sairauksiin liittyviin eettisiin kysymyksiin sekä globaaleihin terveyshaasteisiin.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

TE04 Ihmisen fysiologia ja terveys (2 op)

Opintojaksossa syvennetään tietoja ihmiskehon rakenteesta ja toiminnasta. Aiheita ovat solun ja kudosten rakenne, ihmisen elimistöt ja niiden yhteistoiminta sekä aineenvaihdunta ja sen säätely sekä näiden yhteys terveyteen. Opintojakso on tarkoitettu biologian ja terveystiedon

ylioppilaskokeeseen valmistautuville sekä alan jatko-opintoihin pyrkiville. Opintojakso on sama kuin BI08.

TE05 Liikunta, ravitsemus ja terveys (2 op)

Opintojakson tavoitteena on perehtyä ravitsemukseen ja liikuntaan liittyviin kysymyksiin. Aiheita ovat mm. painonhallinta ravinnon ja liikunnan avulla, ravitsemussuositukset, urheilevan nuoren ruokavalio, lihavuus ja syömishäiriöt, muotidieetit, liikuntaharjoittelun vaikutuksia elimistöön, lihashuolto ja kuntotestaus.

TE07 Terveystiedon kertaus (1 op)

Opintojakson tavoitteena on kerrata terveystiedon ydinsisällöt ja valmistaa opiskelijaa ylioppilaskirjoituksiin. Moduulin sisältöinä ovat mm. terveyden ja sairauden psyykkisen, sosiaalisen ja fyysisen kokonaisuuden ymmärtäminen, terveyteen vaikuttavien tekijöiden erot meillä ja maailmalla. Opintojaksossa harjoitellaan ylioppilaskirjoituksiin liittyviä tehtäviä ja käsitellään ajankohtaisia terveyteen liittyviä aiheita.

Musiikki

Lukiokoulutuksessa musiikin opetuksen tehtävänä on edistää opiskelijan aktiivista musiikillista toimintaa ja osallisuutta. Musiikin opetuksessa opiskelija tutustuu maailmaan moniaistisesti ja tutkii sitä etenkin kuulonvaraisesti. Hän syventää myönteistä suhdetta musiikkiin ja taiteelliseen ilmaisuun sekä pohtii niiden merkitystä elämässä.

Opintojaksot MU1-MU4 & MU17 arvioidaan numeroarvosanalla, opintojaksot MU5-MU16 suorituserkinnällä. Musiikissa arvioidaan opiskelijan musiikillista toimintaa koulussa ja erityisesti opintojakson aikana, ei hänen musikaalisuuttaan. Kaikkia opintojaksoja ei järjestetä joka vuosi.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

MU01 Intro - Kaikki soimaan (2 op)

Opintojakson keskeisenä sisältönä on harjoitella monipuolisesti äänenkäyttöä sekä laulu- ja yhteismusisointitaitoja kehittävää ohjelmistoa, rohkaista luovaan tuottamiseen ja taiteelliseen ilmaisuun, pohtia musiikin merkityksiä kuuntelu- ja musisointiohjelmiston kautta sekä hyödyntää musiikkiteknologian monipuolisia mahdollisuuksia.

MU02 Syke - Soiva ilmaisu (2 op)

Opintojakson keskeisenä sisältönä on harjoittaa musiikillisen osaamisen eri osa-alueita kehittävää ohjelmistoa, perehtyä suomalaiseen ja opiskelijoiden omiin musiikkikulttuureihin sekä edistää luovaa ajattelua ja taiteellista ilmaisua myös teknologiaa hyödyntäen.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MU03 Genre - Globaali uteliaisuus (2 op)

Opintojakson keskeisenä sisältönä on tutustua erilaisiin musiikinlajeihin, musiikkityyleihin ja -kulttuureihin sekä niihin kytkeytyviin merkityksiin ja arvostuksiin. Opintojaksossa työskennellään monipuolisesti erilaisten musiikkikulttuurien kanssa. Opintojaksoa ei järjestetä joka vuosi.

MU04 Demo - Luovasti yhdessä (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kehittää luovaa osaamistaan, ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta sekä hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan. Opintojakson toteuttamistapa ja ohjelmisto suunnitellaan opiskelijalähtöisesti. Opintojaksoa ei järjestetä joka vuosi.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

MU05 Laulun säestäminen (2 op)

Opintojaksossa opiskellaan monipuolisia säestystaitoja sointusoittimella (piano & kitara). Opiskelija voi keskittyä yhteen tai kahteen instrumenttiin opintojakson ajan. Opintojakson sisältöä

eriytetään siten, että niin vasta-alkajat kuin pitkään harrastaneetkin voivat kehittyä ja laajentaa osaamistaan omalta lähtötasoltaan.

MU06 Musiikin säveltäminen tietokoneella (2 op)

Opintojaksossa opiskellaan säveltämään musiikkia sekä tekemään taustanauhoja esimerkiksi laulun tai räpin taustalle tietokoneella useita eri ohjelmistoja hyödyntäen. Opintojaksoa ei järjestetä joka vuosi.

MU07 Miksaus (2 op)

Opintojaksossa opiskellaan laaja-alaisesti miksaamista ja siihen liittyviä teemoja niin live- kuin studionäkökulmastakin. Opintojaksoa ei järjestetä joka vuosi.

MU08 Biisipaja (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija löytää itselleen luontevia tapoja ilmaista itseään joko sanoin tai sävelin. Kurssilla perehdytään esimerkkien kautta erilaisiin tapoihin tehdä sanoituksia, melodiaa ja harmoniaa sekä tehdään biisejä käytännössä. Osallistuminen ei vaadi aikaisempaa kokemusta melodioiden tai laulutekstien tekemisestä. Opettajina toimivat sekä musiikin että äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja.

MU09 Yhtye 1 (2 op)

Opintojaksossa opiskellaan bändi/yhtyesoiton perusteita ja kehitetään omaa instrumenttiosaamista valmistamalla yhtyeissä ohjelmisto. Opintojakson ohjelmisto sovitetaan yhdessä opiskelijoiden taitotason huomioiviksi versioiksi.

MU10 Yhtye 2 – Syventävä opintojakso (2 op)

Opintojaksossa syvennetään bändi/yhtyesoiton osaamista valmistamalla yhtyeissä ohjelmisto. Opintojakson ohjelmisto sovitetaan yhdessä opiskelijoiden taitotason huomioiviksi versioiksi. Opintojaksolle voi osallistua suoritettuaan opintojakson Yhtye 1.

MU11 Mykkäelokuvan säestys 1 (2 op)

Opintojaksossa opiskellaan mykkäelokuvan säestämistä ja sävelletään yhdessä äänimaisema oikeaan mykkäelokuvaan. Opintojakso järjestetään yhtä aikaa jatkokurssin (MU12) kanssa.

OJ12 (MU12)

Mykkäelokuvan säestys 2 (2 op)

Opintojaksossa syvennetään taitoja mykkäelokuvan säestämisessä ja sävelletään yhdessä äänimaisema oikeaan mykkäelokuvaan. Opintojakso järjestetään yhtä aikaa kurssin MU11 kanssa.

MU13 Kuoro 1 (2 op)

Opintojaksossa opiskellaan lauluyhtyeen ja kuoron keskeisiä osa-alueita, kehitetään omia taitoja ja valmistetaan yhdessä monipuolinen ohjelmisto. Opintojakso järjestetään tavallisten kiertotuntien

ulkopuolella perjantaisin klo 14.40-15.40. Kuoroon on mahdollista osallistua jokaisena opiskeluvuonna.

MU14 Kuoro 2 (2 op)

Opintojaksossa syvennetään lauluyhtyeen ja kuoron keskeisiä osa-alueita, kehitetään omia taitoja ja valmistetaan yhdessä monipuolinen ohjelmisto. Opintojakso järjestetään tavallisten kiertotuntien ulkopuolella perjantaisin klo 14.40-15.40. Kuoroon on mahdollista osallistua jokaisena opiskeluvuonna.

MU15 Kuoro 3 (2 op)

Opintojaksossa syvennetään lauluyhtyeen ja kuoron keskeisiä osa-alueita, kehitetään omia taitoja ja valmistetaan yhdessä monipuolinen ohjelmisto. Opintojakso järjestetään tavallisten kiertotuntien ulkopuolella perjantaisin klo 14.40-15.40. Kuoroon on mahdollista osallistua jokaisena opiskeluvuonna.

MU16 Projekt - Musiikkiprojekti (2 op)

Opintojaksosta ei järjestetä erillistä kiertotuntipaikkoihin sidottua opetusta, mutta siitä on mahdollisuus saada suoritusmerkintä osallistumalla lyseossa järjestettävän erillisen musiikkiprojektin kuten konsertin tai musikaalin toteutukseen (vaihtelee vuosittain).

Musiikkilinja

Forssan yhteislyseossa toimii musiikkilinja yhteistyössä Lounais-Hämeen musiikkiopiston kanssa. Linjan vastuupettajana on Tuomo Sorri.

Linjan opiskelijat opiskelevat yhteensä vähintään 16 opintopistettä musiikkia:

- 4 opintopistettä valtakunnallisia pakollisia opintoja (MU1 & MU2)
- 4 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja (MU3 & MU4)
- vähintään 8 opintopistettä muita musiikkilinjan tarjontaan kuuluvia opintoja (MU3-MU16 & MULD). Linjan opiskelijat osallistuvat vähintään yhtenä vuonna musiikkiprojektiin (MU16) tai suorittavat lukiodiplomin.

Opiskelijalla on mahdollista valita musiikki- ja ilmaisuopintoja yhteensä 30 opintopistettä. Linjalla suoritetuista opinnoista saa erillisen päättötodistuksen liitteen.

Lyseolla muodostetaan vuosittain suuria yhtyeitä esimerkiksi kevään lakkiaisiin, konsertteihin ja muihin tilaisuuksiin. Musiikkilinjalaiset ovat etusijalla näihin tilaisuuksiin muusikoita valittaessa.

Kenelle?

Musiikkilinja sopii sinulle, joka haluat yhdistää musiikin ja lukio-opinnot.

Linjalle hakeminen

Yhteislyseon valintaperusteena on peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo (7,00). Musiikkilinjalle haetaan yhteishaussa ja valinnat tehdään motivaatiokirjeiden perusteella.

Maksut

Opiskelijan materiaalit ja opinnot ovat maksuttomia. Musiikkiopiston hahmotusaineiden ryhmäopinnot (musiikin teoria & afroamerikkalaisen musiikin perusteet eli pop/jazz-teoria) ovat musiikkilinjalaisille maksuttomia.

Linjalla tarjolla olevat opinnot:

- MU01 Intro – kaikki soimaan
- MU02 Syke – Soiva ilmaisu
- MU03 Genre – Globaali uteliaisuus
- MU04 Demo – luovasti yhdessä
- MU05 Laulun säestäminen
- MU06 Musiikkia tietokoneella
- MU07 Miksaus/Äänentoisto
- MU08 Biisipaja
- MU09 Yhtye 1
- MU10 Yhtye 2
- MU11 Mykkäelokuvan säestys
- MU12 Mykkäelokuvan säestys 2
- MU13 Kuoro 1 (ensimmäinen vuosi koulun kuorossa)
- MU14 Kuoro 2 (toinen vuosi koulun kuorossa)
- MU15 Kuoro 3 (kolmas vuosi koulun kuorossa)
- MU16 Musiikkiprojekti (vaihtelee vuosittain, esimerkiksi lukuvuonna 2025-2026 tämä on konsertti)

Osa valinnaisista opinnoista on tarjolla vuorovuosittain (esim. MU3 & MU4 sekä MU6 & MU7).

Kuvataide

Arviointi

Kuvataiteen opetuksessa arviointi on kannustavaa, pitkäkestoista, vuorovaikutteista ja opiskelijan kuvataiteellista osaamista kehittävää. Arviointi tukee opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Arviointi kohdistuu kuvataiteen yleisten tavoitteiden ja moduulikohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaiseen osaamisen toteutumiseen kuvataiteessa. Monipuolinen arviointi edistää opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista kaikissa oppimisprosessin vaiheissa. Näin arvioinnilla tuetaan opiskelijan oppimaan oppimisen taitojen syventämistä. Arvioinnin kokonaisuuteen kuuluu myös itsearviointia ja vertaisarviointia.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset. Arvioinnilla ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön yksin ja ryhmässä.

Forssan yhteislyseossa arvioinnin välineenä on opiskelijan oma portfolio ja sen painotus on dokumentoida oppimista ja tehdä oppimista syvemmäksi refleктоimalla opittua.

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

KU01 Omat kuvat, jaetut kulttuurit (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija tutkii kuvakulttuuria tekemällä ja tuottamalla omia teoksia. Opiskelija piirtää, maalaa, ja tuottaa digitaalisia kuvia omaa kuvallista kulttuuriaan lähtökohtana käyttäen ja sitä jalostamalla. Opiskelija oppii kuvan sommittelua, värin käyttöä ja niiden tekniikoiden käyttöä, jotka auttavat kuvallisen viestin esille tuomista. Opiskelija oppii valitsemaan itselleen sopivat ilmaisun keinot. Hän oppii käyttämään kuvallista sanastoa puheessaan ja kirjoittaessaan omista ja muiden kuvista. Hän oppii erittelemään ja analysoimaan taidekuvia. Opiskelija oppii tulkitsemaan, analysoimaan ja arvottamaan tekemiään kuvia. Opiskelija julkaisee tekemänsä kuvat ja pohdinnat portfolioissaan, johon hän kokoaa kaikki kurssin tuotokset. Opiskelija antaa palautetta vertaisarvointiryhmissä kanssaopiskelijan teoksista.

Keskeiset sisällöt: maalaus, piirustus, hiilityö, digitaalinen kuva. Kuva-analyysi ja länsimaisen taiteen historia, epäformaalit taiteen muodot kuten sarjakuvat, grafiitti, ja nykytaiteen eri muodot. Kuvallinen työskentely eri välinein. Kuvasommittelu ja värin ominaisuudet, materiaalitietous. Kurssi arvioidaan numerolla tehtyjen töiden ja portfolioon perusteella.

KU02 Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija tiedostaa ja oppii muotoillun, rakennetun ja luonnonympäristön vaikutuksen itseensä ja elämäänsä. Oppii arvostamaan vanhaa ja ymmärtää sen merkityksen uuden synnyssä. Oppii muotoilun- ja tuotesuunnittelun prosesseja sekä ymmärtää tuotteen suunnittelun merkityksen. Oppii havainnoimaan hyvän tuotteen ominaisuuksia, ja ymmärtää mistä laatu koostuu esineessä ja ympäristössä. Oppii luontoympäristön arvon ja merkityksen itselleen ja muille. Oppii oman paikkakuntansa muotoilu- ja arkkitehtuurihistoriaa.

Keskeiset sisällöt ovat: tuotesuunnittelu, arkkitehtuuri, paikallinen luonto ja paikkakunnan rakennukset ja niihin liittyvä historia. Kuvallinen työskentely eri välinein, maalaus, piirustus,

hiililyö, digitaalinen kuva, muotoilu ja tuotesuunnittelu. Kuvasommittelu, värin ominaisuudet ja materiaalitietous. Verkon tiedon hyödyntäminen museoiden tietokannoista ja näyttelyistä. Kurssi arvioidaan numerolla tehtyjen töiden ja portfolion perusteella.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KU03 Kuva viestii ja vaikuttaa (2 op)

Kurssin tavoitteena on oppia erittelemään ja tunnistamaan median eri sisältöjä ja niiden viestejä. Kurssilla opetellaan tuottamaan omaa mediasisältöä, suhtautumaan kriittisesti ja ajatellen median sisältöihin. Opitaan liikkumaan median eri lajien rajapinnoilla.

Keskeiset sisällöt ovat, elokuva, valokuva, video, uutiset, mainokset, ja taidekuva. Kurssilla tuotetaan kuvia, videoita, ja valokuvia, joita julkaistaan sopivissa median kanavissa, kuten internetin palveluissa. Opiskelija analysoi median sisältöjä ja viestejä. Opiskelija antaa vertaispalautetta ja arvioi omia teoksiaan. Opiskelija kokoaa työnsä portfolioon, jonka perusteella kurssisuoritus arvioidaan numerolla.

KU04 Taiteen monet maailmat (2 op)

Tavoitteena on tutustua erilaisiin taitelijoihin ja tyyleihin. Kurssilla pohditaan taidetta ammattina, sen merkitystä ja edellytyksiä ihmiselle ja yhteiskunnalle. Piirretään, maalataan ja tuotetaan eri keinoin kuvia. Syvennytään siihen mistä taide kertoo ja mikä on sen yhteiskunnallinen tehtävä. Tavoitteena on ideoida omaa taidetta, etsiä keinoja tuottaa kuvia itselle sopivalla tavalla. Kurssilla piirretään, maalataan, tehdään grafiikkaa, tehdään kierräysmateriaalista taidetta, jonka lähtökohta on omassa ilmaisussa.

Keskeiset sisällöt: idean etsiminen, merkityksellisen sisällön luominen, oman kuvamaailman kehittäminen eri tekniikoin, luonnostelu ja ideointi. Nykyaikaisen taiteen sisällöt, ja epäformaalin taidekentän sisällöt. Kuva-analyysi, taitelija-ammattin analysointia vierailujen kautta ja taiteen yhteiskunnallisen merkinnän pohtimista. Kurssi arvioidaan tehtyjen töiden ja portfolion perusteella numerolla.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

KU05 Keramiikan alkeet (2 op)

Opintojen tavoite on, että opiskelija oppii plastisen muotoilun perusasiat ja kykenee hyödyntämään taitojaan omassa ilmaisussaan. Hän oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan käyttö- ja koriste-esineitä valkosavesta ja muista keraamisista massoista. Opiskelija tutustuu loppukäsittelytekniikoihin ja hallitsee niistä tavallisimmat.

Keskeisimmät sisällöt ovat: Saven muotoamisen, levytekniikan, makkaratekniikan ja dreijauksen harjoittelu. Saven poltto ja lasitus sekä engobekoristelu. Pienoisveistokset, käyttöesineet, reliefit ja materiaalikokeilut. Arviointi suoritusmerkinnällä. Ryhmäkokomaksimi 25.

KU06 Keramiikkaa jatkaville (2 op)

Opintojen tavoite on, että opiskelija jatkaa perehtymistään keramiikkaan ja syventää taitojaan. Kurssiin osallistuvilla on oltava suoritettuna KU 5 (keramiikka) tai vastaavat taidot kuvataidekoulusta.

Keskeiset sisällöt ovat: Käyttö- ja koriste-esineiden suunnittelu, toteutus, poltto ja lasitus. Arviointi suoritusmerkinnällä. Ryhmäkokomaksimi 25.

KU07 Maalaus (2 op)

Opintojen tavoite on, että opiskelija tutustuu maalauksen tekniikoihin, oppii käyttämään öljy- tai akryylivärejä. Opiskelija oppii pohjustamaan taulupohjan, tekemään luonnoksia, oppii värien sekoitusta ja erilaisia työskentelytapoja.

Keskeiset sisällöt ovat: sivellintekniikka, palettitekniikka, värin sekoittaminen ja oikean värisävyn etsiminen, sumraaminen, kuultoväritekniikka, väripinnan korjaaminen ja loppukäsittely. Arviointi suoritusmerkinnällä. Ryhmäkokomaksimi 25.

KU08 Muotokuva (2 op)

Opintojen tavoite on, että opiskelija hallitsee muotokuvan piirtämisen perusteet ja harjaantuu käyttämään erilaisia piirustusvälineitä: lyijykynää, grafiittikynää, hiiltä ja kiinalaista tussia ja sivellintä. Hän oppii monipuolista havainnointia ja uusia ilmaisutapoja ihmisen kuvaamisessa. Hän saa myös käsityksen siitä, miten muotokuvan tekeminen vaihtelee eri aikakausina ja eri kulttuureissa.

Keskeiset sisällöt ovat: Kasvojen ja vartalon kuvaamisen peruskaavat. Muotokuvan näköisyys ja ilmeikkyys. Karikatyyri, tyyliittely, abstrahointi. Oman projektin suunnittelu, luonnostelu ja toteutus itse valitulla tekniikalla. Arviointi suoritusmerkinnällä.

KU09 Värioppi (2 op)

Opetellaan havainnoimaan värin käyttäytymistä kuvataiteessa. Saatua värin tuntemusta voi hyödyntää kaikkialla, pukeutumisessa, sisustuksessa ja valokuvauksessa. Kurssilla työskennellään harjoitusten avulla, jotka pohjautuvat Josef Albersin värioppiin. Kurssin harjoitustyöt jakautuvat suoranaisiin väriharjoituksiin sekä niiden pohjalta tehtyihin kuvataiteen teoksiin, joissa hyödynnetään väristä saatua oppia. Keskeiset sisällöt: värioppi, värin fysiikka, värin käyttäytyminen. Arviointi suoritusmerkinnällä.

KU10 Valokuva (2 op)

Kurssin tavoite on tutustua valokuvauksen historiaan ja nykyaikaan, kuvaamalla digitaalisia kuvia, tuottamalla kuvia valokuvauksen tekniikoin. Valokuvauksen maailma tulee osin tutuksi.

Valokuvauksen kiehtovat monenlaiset toteutusmahdollisuudet. Kurssin työt kootaan digitaaliseen muotoon portfolioiksi, jonka perusteella saadaan suoritusmerkintä. Arviointi suoritusmerkinnällä.

KU12 Kevätnäyttely (2 op)

Kuvataide- ja muotoilulinjalla opiskeleville tarkoitettu näyttelykurssi. Sovitaan yhdessä teema ja tekniikat. Jokaisella on mahdollisuus tehdä oma teos, tai osallistua yhteisteoksen tekoon.

Rakennetaan näyttely, suunnitellaan juliste ja mainostaminen. Näyttelyä pidetään auki opiskelijavoimin sovittuina aikoina, jolloin muu yleisö pääsee katsomaan teoksia. Kurssilla opiskelija saa itsevarmuutta osallistua ryhmänäyttelyyn ja oppii teemallisen kokonaisuuden rakentamisen näyttelyksi. Tähän kuuluvat itse teos, näyttelyn kutsut, somenäkyvyys, lehdistötiedottaminen, ja näyttelyn rankentaminen sekä valvonta. Arviointi suoritusmerkinnällä.

KU13 Kemian ja taiteen kokeileva työpaja (2 op)

Biotaide? Kemian reaktiot taiteen käytössä? Omat luonnonväreistä tehdyt väriaineet käytössä? Haluatko osallistua luovaan tutkimiseen ja katsoa miten kemiaa ja taidetta voi yhdistää hauskesti ja käytännön läheisesti. Kokonaisuudessa tehdään sovelluksia kemian resepteistä ja tähdätään taiteelliseen lopputulokseen tai valmistetaan taiteen käyttöön sopivia materiaaleja, esim. omia väriliituja. Kokeellisissa tehtävissä ei aina voi tietää lopputulosta ja tämä on kiehtovaa sekä yllättävää. Kokonaisuuden opettajat ovat kemian ja kuvataiteen opettajat. Opinnot soveltuvat kaikille keitä kiinnostaa uusi ja erilainen tapa lähestyä taidetta ja kemiaa. Arviointi suoritusmerkinnällä.

Kuvataide- ja muotoilulinja

Yleistä

Forssan yhteislyseossa on ollut syksystä 2019 alkaen kuvataide- ja muotoilulinja. Pakollisia opintoja kuvataide- ja muotoilulinjalla on kahdeksan kokonaisuutta. Opiskelijalla on mahdollista valita yhteensä 12 kokonaisuutta kuvataidetta lyseon omasta tarjonnasta. Tämän lisäksi voi valita halutessaan opintoja Forssan lasten ja nuorten kuvataidekoulusta, Forssan ammatti-instituutin keramiikkalinjalta sekä Wahren-opistosta. Muissa oppilaitoksissa suoritettujen kokonaisuuksien hyväksyminen osaksi lukio-opintoja toteutuu osaamisen tunnustamisen kautta. Soveltuvien osien lisäksi työpaikoilla ja omassa yritystoiminnassa tapahtuvaa oppimista voidaan hyväksyä opintoihin. Linjalla suoritetuista opinnoista saa erillisen yo-todistusliitteen.

Kenelle ja mihin tarpeeseen?

Kuvataide- ja muotoilulinja mahdollistaa keskimääräistä suuremman taide- ja muotoilukurssien käymisen. Se voi olla vaihtoehto, kun nuori harkitsee mihin erikoislukioon hän hakisi. Kuvataide- ja muotoilulinja sopii niille, joita kiinnostaa kädentaidot ja kuvataide. Luontevia jatko-opintomahdollisuuksia ovat ammattikorkeakoulut ja taideyliopistot.

Linjalle hakeminen

Kuvataide- ja muotoilulinjalle haetaan yhteishaussa ja sinne ei ole pääsykoetta. Linjalle otetaan 20 opiskelijaa. Valintaperusteena on sama kuin yhteislyseolle muutenkin eli peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo.

Kustannukset opiskelijalle

Opiskelijan materiaalit ja opinnot ovat ilmaisia. Kuvataidekoulun lukukausimaksua ei tule niistä opinnoista, jotka sovitaan yhteisesti osaksi lukion opintoja. Forssan ammatti-instituutin sekä Wahren-opiston opinnot ovat niin ikään opiskelijalle ilmaisia silloin kun ne on sovittu osaksi tutkintoa.

Liikunta

Liikunnan opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista. Liikunnassa opetetaan taitoja ja tietoja, joiden avulla opiskelija pystyy arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyään. Opetuksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta fyysisestä aktiivisuudestaan sekä toiminta- ja opiskelukyvystään. Opetuksessa korostetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävän liikunnan merkitystä osana aktiivista elämäntapaa. Liikunnassa opiskelija kokee iloa, onnistumista ja liikunnallista pätevyyttä sekä oppii keinoja oman jaksamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Arviointi

Liikunnassa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä. Liikunnan arviointi perustuu opintojaksoissa määritettyihin fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin.

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, ja siinä käytetään monipuolisesti opettaja-, vertais- ja itsearvioinnin eri muotoja. Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet tulee ottaa huomioon liikunnan arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa parasta mahdollista osaamistaan tarvittaessa vaihtoehtoisin tavoin ja erityisjärjestelyin.

Moduulit 1-5 ja 9 arvioidaan numerolla (4-10) ja moduulit 6-8 suorituserkinnällä (S).

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

LI01 Oppiva liikkuja (2 op)

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää liikuntataitojen sekä fyysisen aktiivisuuden merkityksen oman toimintakyvyn, terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä.

Tavoitteena on, että opiskelija soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa. Hän osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittaen, auttaen ja kannustaen liikuntatunneilla sekä antaen rakentavaa palautetta. Hän yrittää parhaansa, suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

LI02 Aktiivinen elämä (2 op)

Moduulissa opiskelijaa opetetaan ja kannustetaan liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen sekä riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen ja arvioimiseen (voima, kestävyys, liikkuvuus, nopeus). Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään, että liikuntaharrastusten lisäksi toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia tukeva fyysinen aktiivisuus muodostuu arjen valinnoista ja pitkäkestoisen istumisen välttämisestä. Opetus toteutetaan rakennettua ja rakentamatonta opiskeluympäristöä sekä liikunta- ja hyvinvointiteknologiaa mahdollisuuksien mukaan hyödyntäen.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

LI03 Uudet mahdollisuudet (2 op)

Moduulin tavoitteena on erityisesti edistää opiskelijan fyysistä toimintakykyä sekä monipuolistaa opiskelijan liikunnallista osaamista ja koettua pätevyyttä uuden oppimisen myötä. Keskeisinä sisältöinä mm. uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin tutustuminen ja omien liikuntataitojen ja fyysisten ominaisuuksien monipuolinen ylläpito ja kehittäminen.

LI04 Yhdessä liikkuen (2 op)

Moduulin tavoitteena on erityisesti edistää opiskelijan sosiaalista toimintakykyä ja yhteenkuuluvuutta liikunnan avulla. Työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus, vastuullisuus ja yhteistoiminta. Moduulin tavoitteena on, että opiskelija toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta. Kurssin tavoitteena on joukkuepelitaitojen kehittäminen. LIp04 valittavissa vain 3. vuonna, LI04 valittavissa 2. ja 3. vuonna.

LI05 Virkistystä liikunnasta (2 op)

Moduulin tavoitteena on erityisesti edistää opiskelijan psyykkistä toimintakykyä, myönteistä minäkuva, voimavaroja ja jaksamista liikunnan avulla. Opetuksessa korostuu toiminta- ja opiskelukyvyn tukeminen sekä liikunnan ilo ja virkistys. (virkistystä lisäävät liikuntamuodot, rentoutus ja kehonhuolto)

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

LI06 Abiliikunta (2 op)

Moduulin tavoitteena on laajentaa opiskelijoiden lajivalikoimaa ja oppia välttämään ja hallitsemaan ylioppilaskirjoitusten ja yleensä suorituspainneiden luomaa stressiä liikunnan ja rentoutuksen avulla. Moduuli sisältää pojilla: golf, tennis, sulkapallo ja keilaus. Tyttöillä lisäksi ryhmäliikuntaa ja muita lajeja. Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

LI07 Vanhat tanssit (2 op)

Moduulin tavoitteena on ymmärtää tanssi- ja tapakulttuuri hyvänä seurustelu- ja liikuntamuotona ja osana kulttuuriperintöämme. Tavoitteena on yhteistoiminnan kehittäminen ja vanhojen tanssien oppiminen ja esitys juhlassa. Sisältönä on perinteisiä tansseja mm. valssi, tango, poloneesi, mignon ja lambeth walk. Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

LI09 Mailapelit (2 op)

Moduuli sisältää mailapelejä. Pääpaino on ulkopeleillä, padel ja tennis. Lisäksi pickle ball, sulkapallo ja pöytätennis. Opetetaan sekaryhmänä, maksimissaan 10 tyttöä ja 10 poikaa. Sijoitetaan 1. jaksoon. Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Lukiodiplomit

Lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä. Lukiodiplomi arvioidaan lukion opetussuunnitelman perusteiden ja Opetushallituksen antaminen lukiodiplomien suoritusohjeiden mukaisesti numeroarvosanalla asteikolla 4–10. Lukiodiplomi arvioidaan päättötodistukseen suoritusmerkinnällä. Lukiodiplomin suorittanut opiskelija saa lukion päättötodistuksen liitteenä erillisen lukiodiplomitodistuksen, jossa on kyseisestä lukiodiplomista annettu numeroarvosana.

KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi (2 op)

Moduulin tavoite on suorittaa omatoimisesti lukiodiplomi, jonka suoritusohjeet annetaan valtakunnallisesti vuosittain. Tehtävävaihtoehdot ja arvostelukriteerit ovat yhtenevät kaikissa lukioissa. Arvosteluasteikko on 4-10, jonka lisäksi tulee sanallinen arviointi. Lukiodiplomista on hyötyä pyrittäessä useimmille kuvataiteeseen liittyville aloille. Lukiodiplomi koostuu projektityöstä, portfolioista ja neljän tunnin kirjallisesta osuudesta. Opiskelijalla on oikeus suorittaa diplomi vasta, kun hänellä on neljä kuvataiteen opintojaksoa suoritettuna.

KÄLD3 Käsityön lukiodiplomi (2 op)

Ennen diplomin suorittamista opiskelija on suorittanut vähintään 4 opintopisteen verran käsityön opintoja esimerkiksi Wahren-opistossa. Lukiodiplomi-kurssi toteutetaan ensimmäisen kerran aikaisintaan lv. 25-26, jolloin on vaadittavat 4 op muita opintoja ehditty suorittaa. Käsityön lukiodiplomi muodostaa kokonaisuuden, jossa käsityötuote tai -teos ja portfolio tukevat toisiaan. Käsityön lukiodiplomin tehtävänä on ohjata opiskelijaa kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Opiskelija asettaa käsityön lukiodiplomin suorittamiselle omat lähtökohdat ja tavoitteet. Käsityön lukiodiplomi kehittää opiskelijan valmiuksia käsityötuotteen tai -teoksen suunnittelussa, valmistuksessa ja käsityöprosessin arvioinnissa. Käsityön lukiodiplomin suorittaminen on tutkivaa, kokeilevaa ja keksivää toimintaa, jossa hyödynnetään erilaisia materiaaleja, työtapoja ja työmenetelmiä.

LILD4 Liikunnan lukiodiplomi (2 op)

Moduuli antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudesta liikunnassa. Opiskelija pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyjään. Moduuli muodostuu liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamasta kokonaisuudesta.

MELD5 Median lukiodiplomi (2 op)

Median lukiodiplomi on mediaesityksen sekä portfolion (työsuunnitelma, mediaelämäkerta ja essee) muodostama kokonaisuus, joka toteutetaan joko ryhmässä tai yksin. Sen tavoitteena on median välineiden ja ilmaisukeinojen luova käyttö sekä monipuolisten mediataitojen osoittaminen. Opiskelijan on suoritettava pohjaopintoina neljä mediaan liittyvää lukiokurssia (vaihtoehdot: ÄI5, ÄI13, ÄI14, KU3, MU4, UE6). Diplomista sovitaan etukäteen äidinkielen opettajan kanssa. Diplomin arvioi koulun oma äidinkielen opettaja sekä ulkopuolinen media-alan asiantuntija. Arvioinnin kohteena ovat mediailmaisuus, mediakritiikki ja mediatiedot.

MULD6 Musiikin lukiodiplomi (2 op)

Opintojaksosta ei järjestetä säännöllistä opetusta, vaan opiskelija ilmoittautuu suoraan musiikinopettajalle. Ilmoittautuneille opiskelijoille järjestetään yhteinen infotilaisuus, jonka jälkeen diplomia valmistellaan opettajan kanssa erikseen sovittavissa tapaamisissa. Diplomi on mahdollista suorittaa useilla eri tavoilla.

TELD8 Teatteritaiteen lukiodiplomi (2 op)

Lukiodiplomin suorittaminen tarkoittaa sitä, että opiskelija valmistaa ryhmässä tai yksin opinnäytteen, esityksen, jolla hän osoittaa teatteritaiteellista osaamistaan. Opintojakson suunnittelussa, suorittamisessa ja arvioinnissa noudatetaan Opetushallituksen tekemiä teatteritaiteen lukiodiplomin ohjeita. Ilmaisutaidon vastuuopettajan kanssa sovitaan työsuunnitelmasta ja esimerkiksi aikatauluista, mutta opettaja ei saa puuttua tekijän tai tekijöiden taiteellisiin ratkaisuihin tai ohjata ryhmän työtä.

Teatteritaiteen lukiodiplomisuoritus edellyttää yhteensä neljää suoritettua ilmaisutaidon (teatteritaiteen) opintojaksoa. Lukiodiplomisuorituksessa arvioinnin kohteena ovat teatteri-ilmaisuun kuuluvat taidot, produktion toteuttamisessa tarvittavat dramaturgiset ja esteettiset taidot, kommunikaatio- ja sosiaaliset taidot sekä kyky arvioida omaa työtään. Suorituksen arvioijina toimivat oma opettaja sekä ulkopuolinen alan ammattilainen Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti.

Urheiluakatemia

Forssan urheiluakatemia kuuluu valtakunnalliseen urheiluakatemioiden verkostoon ja se toimii Suomen Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön alaisuudessa.

Forssan urheiluakatemiaan haetaan yhteishaun yhteydessä erillisellä kaavakkeella, joita saa oman koulun opinto-ohjaajalta. Hyväksytyksi tuleminen yksi edellytys on yhdessä valmentajan kanssa laadittu tavoitteellinen harjoitussuunnitelma. Urheiluakatemiaan hyväksytty urheilija allekirjoittaa urheilijasopimuksen, jossa urheilija sitoutuu huolehtimaan opinnoistaan, noudattamaan urheiluakatemian sääntöjä ja harjoittelemaan valmentajien ohjeiden mukaisesti.

Urheiluakatemiassa valmennuksesta vastaavat lajivalmentajat, ja lajeina ovat tällä hetkellä jalkapallo, jääpelit (jääkiekko ja ringette), koripallo, lentopallo, pesäpallo, salibandy, uinti ja yleisurheilu. Muiden lajien osalta (esim. joukkuevoimistelu, ratsastus, yksilö- ja kamppailulajit) harjoittelu toteutetaan yhteistyössä oman lajivalmentajan kanssa, erikseen sovittaessa. Urheiluakatemian toiminta mahdollistaa tuloksellisen opintojen ja harjoittelun yhdistämisen ja tukee omalta osaltaan urheilijan menestymistä kilpaurheilullisissa tavoitteissaan.

Urheiluakatemian harjoituksista on mahdollista saada 20 opintopistettä. Lisäksi jokainen urheiluakatemian urheilija suorittaa valmennusopin (2 op) opintojakson.

Valmennusoppi (LI100)

Joukkuevoimistelu (LI10 - 15, 44 - 47)

Jääpelit (LI16 - 21, 48 - 51)

Kestävyysurheilu (LI22 - 27, 52 - 55)

Koripallo (LI28 - 33, 56 - 59)

Lentopallo (LI34 - 39, 42 - 43)

Salibandy (LI60 - 69)

Jalkapallo (LI70 - 79)

Pesäpallo (LI80 - 89)

Muut lajit (uinti, ratsastus ym.), itsenäisesti suoritettavia (LI90 - 99)

Opinto-ohjaus

OPINTOJAKSOT

Pakolliset opinnot

Opiskelija kirjaa ja täydentää lukio-opintojensa aikana omaa opiskelusuunnitelmaansa Wilmassa oleviin lomakkeisiin A, B ja C. Lomakkeiden täyttämisen aikataulusta opiskelijoita ohjeistetaan opintojen aikana erikseen.

OP01 Minä opiskelijana (2 op)

Opintojaksolla laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma (Wilmassa lomake A), ohjataan tunnistamaan tapoja edistää omaa hyvinvointia ja toimintakykyä sekä kehitetään arjen- ja elämänhallintaan liittyviä asioita.

Tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa ja osaa sanoittaa vahvuuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksen kohteitaan sekä ymmärtää, miten tehdyt valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua jatko-opintoihin.

Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä. Opintojakso kestää lukion ykkösvuoden ajan eikä siihen tarvitse erikseen ilmoittautua.

OP02 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus (1 op), ryhmänohjaus (1 op)

Opintojakson rungon muodostavat henkilökohtaiset ohjauskeskustelut, jatko-opintoinfot sekä tutustumiskäynnit korkeakouluihin. Keskustelujen pohjalta pyrkimyksenä on opiskelijan itsetuntemuksen ja elämänhallintataitojen syventäminen. Opintojakson aikana päivitetään opiskelijan henkilökohtaista opintosuunnitelmaa (Wilmassa lomakkeet A ja B).

Tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeisiä työelämätaitoja ja -muotoja sekä tunnistaa omaa osaamistaan suhteessa niihin. Ohjataan opiskelijaa tunnistamaan itsensä kannalta olennaiset jatkokoulutusvaihtoehdot ja niiden pääsyvaatimukset sekä valintaprosessit (Wilmassa lomake A, B ja C). Opiskelija tutustutetaan jatko-opintoihin liittyvien digitaalisten tieto- ja hakujärjestelmien käyttöön.

Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä. Opintojakso kestää lukion kakkos- ja kolmosvuoden ajan eikä siihen tarvitse erikseen ilmoittautua.

Ryhmänohjaus-opintokonaisuudessa keskitytään lukio-opintojen käytänteisiin sekä opinnoissa tarvittaviin opiskelutaitoihin- ja menetelmiin. Opiskelijaa tiedotetaan ja ohjeistetaan kulloinkin ajankohtaisista asioista. Ryhmänohjaukset ovat säännöllisesti kaikkien lukuvuosien aikana ohjaajan ilmoittamana ajankohtana ja niissä on läsnäolovelvoite.

Jakso arvioidaan suoritusmerkinnällä kolmannen vuoden päättyessä.

OP03 Orientaatiojakso (1 op)

Ensimmäisen vuoden opiskelijoille tarkoitettu orientaatiojakso, jossa opitaan lukio-opintojen kannalta tärkeitä tietoa ja taitoja.

Ilmaisutaito

OPINTOJAKSOT

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

T01 Ilmaisullisten perusvalmiuksien opintopaketti (2 op)

Opintopakettilla harjoitellaan esiintymistä, kokonaisilmaisua ja vuorovaikutustaitoja erilaisten draamamenetelmien avulla. Kyseessä on perusvalmiuksia vahvistava opintopaketti, joka soveltuu kaikille aiheesta kiinnostuneille. Se arvioidaan suoritusmerkinnällä (S). Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti.

IT02 Oman taiteellisen ilmaisun kehittäminen (2 op)

Opintopakettilla vahvistetaan teatteri-ilmaisun keinoin esiintymis- ja eläytymiskykyä. Mahdollisuuksien mukaan valmistetaan lopputyönä pienimuotoinen julkinen esitys. Opintopaketti arvioidaan suoritusmerkinnällä (S). Opintopaketin voi suorittaa myös koulun ulkopuolella esimerkiksi kesäteatteriproduktioon osallistumalla ja kirjoittamalla siitä oppimispäiväkirjaa. Asiasta sovitaan etukäteen vastaavan opettajan kanssa. Myös esimerkiksi Wahren-opiston näyttelijäntyön kurssi voi soveltua suoritukseksi.

IT03 Tekstistä esitykseksi (2 op)

Opintopakettilla tutkitaan erityisesti draamatekstiä ja sen sovittamista näyttämölle. Perehdytään dramaturgiaan: tutkitaan tekstien rakenteita ja henkilöitä. Suunnitellaan tilankäyttöä, lavastusta ja puvustusta. Draamatekstien lisäksi aineistoina voidaan käyttää proosaa tai lyriikkaa, joiden pohjalta dramatisoidaan esitys. Lopputyönä tehdään kirjallinen dramatisointisuunnitelma ja mahdollisesti pieni esitys.

Opintopaketti valmistaa erityisesti lukion teatteridiplomin suorittamiseen. Sen voivat kuitenkin valita muutkin kuin diplomiin tähtäävät: opetuksessa keskitytään enimmäkseen tekstien työstämiseen, ei niinkään esimerkiksi näyttelijäntyöhön. Opintopaketti sopii siis myös yleisesti fiktiivisten tekstien kirjoittamisesta kiinnostuneille.

Opintopaketti voidaan järjestää perinteisenä opetuksena tai suoritus voidaan räätälöidä monimuoto-opetuksena esimerkiksi joulu- tai kevätjuhlaohjelman suunnitteluun osallistumalla ja verkkotehtävät tekemällä. Opintopaketti arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Temaattiset opinnot

Muiden valinnaisten opintojen ja temaattisten opintojen mahdollisesta kuulumisesta jonkin oppiaineen oppimäärään määrätään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niistä luetaan oppiaineen oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Temaattiset opinnot merkitään suoritusmerkinnällä. Temaattisten opintojen opintojaksojen nimet eritellään liitteeseen (päättötodistus).

TO11 Lounais-Hämeen historialliset kerrostumat (2 op)

Opintojakson tavoitteena on tarjota tilaisuuksia ajattelun taitojen kehittämiseen laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittävästi. Opiskelijat oppivat hahmottamaan eri tieteen- ja taiteenalojen välisiä yhteyksiä sekä niiden keskeisten periaatteiden ja käsitteiden vuorovaikutusta yhtä tiedonalaan laajemmissa kokonaisuuksissa. Opintojakson aikana opiskelijat kehittävät kriittistä ja luovaa ajatteluaan itsenäisesti ja yhteistoiminnassa muiden kanssa. Opintojakson keskeiset sisällöt valitaan vähintään kahdesta eri oppiaineesta tai aihekokonaisuudesta.

TO21 Tähtitiede (2 op)

Tähtitiede on yksi vanhimmista tieteistä. Tähtitaivas ja avaruus ovat kiinnostaneet ihmisiä aina. Vuosituhansien kuluessa, tietämyksemme kasvaessa, käsityksemme maailmankaikkeudesta ovat muuttuneet. Tähtitieteenkurssi on tarkoitettu kaikille tähtitieteestä kiinnostuneille. Opintojaksolla käsitellään kaikkea tähtiin ja avaruuteen liittyvää, kuten mm. aurinkokunta, tähtiavaruus ja galaksiavaruus. Lisäksi käsitellään gravitaatioon ja taivaankappaleiden liikkeeseen liittyvä matemaattinen osuus ja esitellään erilaisia kokeellisia tiedonhankintamenetelmiä. Opintojakson aikana on myös tavoitteena järjestää vierailu johonkin observatorioon tai planetaarioon. Edellytyksenä osallistumiselle on ensimmäisen vuoden hyväksytysti suoritettut fysiikan ja matematiikan kurssit. Oppiaine yhdistelmä: fysiikka-matematiikka-maantiede.

TO22 Tietotekniikan monipuolinen käyttö ja soveltaminen (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tekee monipuolisen tehtäväkokonaisuuden. Tehtävät liittyvät mm. LibreOfficen ohjelmiin ja tekoälyn käyttämiseen. Opintojakso tehdään itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan S-merkinnällä.

TO55 Tietotekniikan monipuolinen käyttö ja soveltaminen: kuvan käsittely (1 op)

Opintojakson aikana opiskelija tekee monipuolisen tehtäväkokonaisuuden kuvankäsittelyohjelmalla. Opintojakso suoritetaan itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan S-merkinnällä.

TO23 Oppilaskunta (2 op)

Oppilaskuntatoiminta kehittää opiskelijoiden valmiuksia toimia omien ryhmiensä edustajina ja harjaantua neuvotteluun perustuvaan yhteistoimintaan.

TO31 Oppilaskunta (2 op)

Oppilaskuntatoiminta kehittää opiskelijoiden valmiuksia toimia omien ryhmiensä edustajina ja harjaantua neuvotteluun perustuvaan yhteistoimintaan.

TO32 Tutor (2 op)

Opiskelija toimii toisena opiskeluvuotenaan ns. tutorina, joka perehdyttää uusia opiskelijoita lukion käytänteisiin ja auttaa heitä lukio-opintojen alkuun. Lisäksi tutorit osallistuvat yläasteiden lukioinfoihin ja lukion vanhempainiltoihin, rekrytoivat ja ohjaavat uusia tutoreita, suunnittelevat erilaisia teemapäiviä koulutyön piristykseksi ja osallistuvat päivänavausten pitämiseen. Tutor osallistuu yhteisiin palaveri- ja laatii kaikesta tutorointiin liittyvästä toiminnasta raportin, jonka hän palauttaa ohjaajalle lukuvuoden lopussa. Tutoreiden koulutus alkaa ensimmäisen vuosikurssin keväänä ja itse tutorointi tapahtuu toisen vuosikurssin aikana. Opiskelija saa erillisen todistuksen toiminnastaan tutorina. Opintojaksolle voidaan ottaa 24 opiskelijaa. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

TO33 Tukiopetus (1 op)

Osallistumalla säännöllisesti oppiaineiden tukiopetukseen opiskelija voi suorittaa yhden opintopisteen.

TO34 Stressinhallinta (1 op)

Tukee opiskelijan jaksamista ja hyvinvointia opinnoissa. Opiskelija oppii tunnistamaan stressin aiheuttajia ja löytämään keinoja stressin hallintaan ja rentoutumiseen. Opintojakso toteutetaan ryhmämuotoisena toiminnallisina menetelminä käyttäen.

TO48 Opintokamu (2 op)

Opintokamu on opintojakso, joka suoritetaan kokonaan verkkotehtäviä tekemällä. Siinä työskennellään kolmen teeman parissa. Opiskelija saa käyttöönsä runsaasti luettavaa, kuunneltavaa ja katsottavaa materiaalia Opiskelu, Sosiaaliset suhteet ja Tunteet ja mieli –teemojen parissa.

TO49 Koulun oma toiminta (1 op)**TO50 Koulun oma toiminta (2 op)****TO51 Koulun oma toiminta (2 op)****TO51 Talouden syventävät opinnot (2 op)**

Opintojakso on Aalto-yliopiston verkkokurssi, MOOC-kurssi, jonka voit suorittaa täysin verkossa kurssin oppimisympäristössä. Kurssilla ei ole läsnäolovaatimuksia. Voit suorittaa kurssin omassa tahdissasi. Kurssikoetta ei ole. Kurssi sopii YH2-opintojakson opiskelleille, taloustieteestä kiinnostuneelle opiskelijalle. Lisätietoja yhteiskuntaopin opettajilta.

TO310 Yrittäjyyttä käytännössä (2 op)

Opintojakso koostuu yrityskasvatuksen projektista, joka tehdään yhteistyössä Forssan ammatti-instituutin kanssa. Opintojakso antaa näkökulmia yrittäjyyteen ja konkreettiseen liike-elämään Lounais-Hämeessä.

TO311 Saksan kielidiplomi (1 op)

Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz eli DSD on virallinen kielitutkinto, josta vastaavat Saksan liittotasavallan opetusviranomaiset. Kielidiplomikokeet koostuvat neljästä osiosta, jotka mittaavat tekstin tuottamisen taitoa, kuullun ymmärtämistä, luetun ymmärtämistä ja suullista kielitaitoa. Koko tutkinto suoritetaan koulussamme. Kirjalliset kokeet tarkastetaan ja arvioidaan Saksassa, mutta suullinen koe arvioidaan Forssan yhteislyseossa. Tutkinnon suorittaminen on lyseon opiskelijoille maksutonta.

TO44 Kansainvälinen yhteistyö (2 op)

TO45 Kansainvälinen yhteistyö (2 op)

TO56 Kansainvälinen yhteistyö (2 op)

TO47 Kansainvälinen yhteistyö (2 op)

TO53 Kansainvälinen yhteistyö (1 op)

TO37a-c Vieraiden kulttuurien ja vieraiden kielten temaattiset opinnot (1-3 op)

Vieraiden kulttuurien ja vieraiden kielten temaattiset opinnot jakautuvat itsenäisesti tehtäviin, pienryhmissä ja yksin tai parin kanssa tapahtuviin opintoihin.

- Opiskelija voi itsenäisesti syventyä erilaisiin kulttuuri-ilmiöihin, maiden historiaan, maantieteeseen, kieliin, kirjallisuuteen tai vieraiden kielialueiden mediaan ja tapakulttuuriin. Opiskelija voi osoittaa opiskelutaitojaan aineenopettajien ohjauksessa.
- Opintojaksotyön muoto on sovittava itsenäistä opiskelua ohjaavan opettajan kanssa. Itsenäinen suoritus on laajuudeltaan **yksi opintopiste**.
- Opiskelija perehtyy aineenopettajien ohjauksessa pienryhmässä eri kieliin puheharjoituksissa turistin arkitilanteisiin ennen osallistumista vaihto-ohjelmiin, tavallisiin viestintä- ja vuorovaikutuskeinoihin sekä yhteistyöhön ulkomaisten koulujen kanssa (esim. eTwinning). Tämä osio on laajuudeltaan **yksi opintopiste**.
- Opiskelija voi osoittaa kiinnostuksensa kansainvälisyyteen mm. hankkimalla europassin, tekemällä eurooppalaisen CV:n, osallistumalla vaihto-ohjelmiin, majoittamalla vaihto-ohjelmien vieraita tai kertomalla kansainvälisestä vaihdosta nuoremmille opiskelijoille. Lisäksi kansainvälisyysteemaa voi harrastaa mm. järjestämällä tietokilpailuja, esityksillä kielivalintatilaisuuksissa, päivänavauksilla, luovan kirjoittamisen teksteillä ja kuvilla koulun lehteen/ kotisivulle tai toimimalla vaihto-oppilaiden tukena. Opiskelija voi myös osallistua kv. teemaviikon järjestelyihin: Tämän osion opinnot on pisteytetty niin, että eri osatoiminnoin opiskelija saa laajuudeltaan **yhden opintopisteen**.
Oppiaineyhdistelmä: kielet ja reaaliaineet.

TO52 Kotikansainvälisyyden opintojakso (2 op)

Kotikansainvälisyyden opintojakso suoritetaan kahden ensimmäisen opintovuoden aikana. Opintojaksossa on erilaisia kansainvälisyyteen liittyviä kokonaisuuksia ja pienimuotoista yhteistyötä lukion yhteistyöluukioiden kanssa. Opintosuoritukset kerätään opiskelijan omalle Peda.netissä olevalle kansainvälisyys-sivulle. Tavoitteena on, että kaikki lyseolaiset käyvät opintojakson.

TO57 KEKE-tiimi (2 op)

Keken eli kestävän kehityksen tiimissä pääset kehittämään koulun toimintaa mm. ideoimalla ja järjestämällä tapahtumia.

Samalla pääset luomaan kestävän kehityksen mukaista opiskeluarkea. Tämä on helppo tapa vaikuttaa omaan opiskeluympäristöön!

TO58 Minun kestävä tulevaisuus (2 op)

Opintojaksolla pääset tarkastelemaan kestävää tulevaisuutta mm. arkeen ja lähiympäristöön liittyvien teemojen kautta. Itsenäinen suoritus.

Muut suoritukset

Opinto-ohjelmaan voi sisältyä myös muiden oppilaitosten suorituksia. Muista suorituksista keskustellaan opinto-ohjaajan kanssa ja ne kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Muualla suoritettuja opintoja voivat olla muissa oppilaitoksissa suoritettujen opintojen lisäksi myös esimerkiksi seuraavat koulutukset:

Ajokortti (2 op)

Isoskoulutus (2 op)

Nuisku-kurssi (ihmissuhdetaidoista ja vuorovaikutustaitojen kehittämisestä kiinnostuneille nuorille, 2 op)

Metsästäjäntutkinto (2 op)

Hygieniapassi (1 op)

Kerhonohjaajan kurssi (1 op)

Asenne ry.: yhteiskunnallinen toimija (2 op)

Työturvallisuuskortti (1 op)

Ensiapukortti EA1 (2 op)

Muualla suoritettujen opintojen todistukset toimitetaan kansliaan abivuonna. Suoritukset hyväksytään rehtorin tai apulaisrehtorin päätöksellä.

Taide- ja koulutuskeskus Elli yhdistää Forssassa Wahren-opiston (kansalaisopisto: vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus), Lounais-Hämeen Musiikkiopiston (taiteen perusopetus), Forssan kuvataidekoulun (taiteen perusopetus) ja Forssan yhteislyseon (lukiokoulutus) tarjoamaan parasta mahdollista koulutusta yli oppilaitosten rajojen.

Muualla suoritettuja opintoja voi sisällyttää lukio-opintoihin 30 opintopistettä.

Taiteiden väliset opinnot

TA3.1 (Taidetta kaikilla aisteilla) Italian/Espanjan kieli ja kulttuuri (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan ja arvioimaan ajankohtaisia ilmiöitä eri kulttuureissa. Opinnoissa tarkastellaan taiteiden ja kulttuurien suhdetta sekä kulttuurin merkityksiä omassa elämässä, yhteiskunnassa ja maailmassa. Opiskelijoille merkityksellisiä teemoja ja aihepiirejä tutkitaan eri keinoin, kuten valokuvaamalla.

Osana opintoja on opiskelijavaihto italialaisen tai espanjalaisen yhteistyökoulun kanssa. Opiskelijat majoittuvat noin viikoksi yhteistyökoulun opiskelijan perheeseen ja vastaanottavat vuorostaan opiskelijan omaan kotiinsa. Matkan aikana tutustutaan kohdemaan kulttuuriin ja taiteeseen ja tehdään työ itse valittavasta ilmiöstä (esim. kuvataiteet, rakennukset, kieli ja kanssakäymisen kulttuuri jne.). Opiskelijat esittelevät myös oman paikkakuntansa kulttuurikohteita.

Keskeiset sisällöt: kulttuurien monilukutaito, vieraat kulttuurit.

Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

TA4.1 Biisipaja (=ÄI13=MU08) (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija löytää itselleen luontevia tapoja ilmaista itseään joko sanoin tai sävelin. Opinnoissa perehdytään esimerkkien kautta erilaisiin tapoihin tehdä sanoituksia, melodiaa ja harmoniaa sekä tehdään biisejä käytännössä. Osallistuminen ei vaadi aikaisempaa kokemusta melodioiden tai laulutekstien tekemisestä. Opintojakson opettajina toimivat sekä musiikin että äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä

Jos opiskelijan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojaksoista. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettavat opintojaksot luetaan hyväksi täysimääräisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojakson arvosanaksi. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojaksot korvaavat suomen kielen ja kirjallisuuden opintojaksot siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pakollisten opintojaksojen osalta voidaan edellyttää lisänäyttöjä ja arvosana harkitaan uudelleen niiden yhteydessä. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kielitietoisuuden kehittymiseen.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana. Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Kielitaidon arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä voidaan soveltuvin osin käyttää eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa.

Pakolliset opinnot

S21 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii tulkitsemaan, arvioimaan ja tuottamaan erilaisia tekstejä. Opiskelija harjaantuu tunnistamaan kielen rakenteita ja ilmaisutapoja sekä hyödyntämään havaintojaan omista teksteistään. Opiskelija oppii käyttämään oman kirjoittamisen pohjana erilaisia tekstejä. Opintojaksossa tutustutaan kirjoitusprosessin eri vaiheisiin. Opiskelija kirjoittaa erilaisia kantaottavia tekstejä.

S22 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteena on, että opiskelija kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan, ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle, oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivaroa oppimisessa ja oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan. Keskeisinä sisältöinä ovat suomen kielen ominaispiirteet, vertailu opiskelijan aiemmin oppimiin ja koulussa opiskeltaviin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys, kielellinen repertuaari, monilukutaidon käsite, erilaiset tekstit ja niissä vakiintuneet ilmaisukeinot, esimerkiksi kirjoitetun kielen rakenteet, eri kielimuodot: puhekielen ja yleiskielen sekä epävirallisen ja virallisen viestinnän erot, abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön erot sekä opetuspuheen, muodollisen puheen ja luetun ymmärtämisessä tarvittavat strategiat.

S23 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteena on, että opiskelija kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana, lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä, oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhekulttuurien näkökulmasta, oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä. Keskeisinä sisältöinä oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, viestintärohkeus sekä harjaantuminen kuuntelemaan, tavoitteelliseen ja monipuoliseen vuorovaikutukseen, kuullun ymmärtämisen ja keskusteluun osallistumisen strategiat ja institutionaalisen vuorovaikutuksen kielelliset keinot, tekstien kirjoittaminen osana suullisia vuorovaikutustilanteita: esimerkiksi yhteisten projektien suunnitelmat, muistiinpanot monimediaisista teksteistä, verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio.

S24 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija harjaantuu lukemaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä, kehittää ymmärrystään kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä ja ilmaisukeinoista, kiinnostuu ja oppii nauttimaan kirjallisuudesta, oppii perustelevaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti, kehittää kielellisten rakenteiden ja sanaston hallintaa lukemalla suomenkielistä kaunokirjallisuutta. Keskeisinä sisältöinä ovat kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä, eläytyvää ja analyttistä kirjoittamista ja keskustelua kirjallisuuden pohjalta, kielen kuvallisuus ja kulttuurisidonnaisuus, monitulkintaisuus ja kielellä leikittely, kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä ja kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja itsenäisesti tai yhdessä luettuna.

S25 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan, ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana, oppii tarkastelemaan erilaisissa teksteissä käytettäviä vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoja, osaa tarkastella myös kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana, oppii perustelevaan omia mielipiteitään yhä monipuolisemmin kirjoittajana ja puhujana. Keskeisenä sisältönä on vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot, argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot, perustelemisen harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti, lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet, argumentoivan kielenkäytön sanastoon ja rakenteisiin perehtyminen: geneeriset ilmaukset, modaalisuuden ja affektisuuden ilmaisukeinot, kielellisten keinojen valinta, tekstilaji ja tyyli sekä yhteiskunnallisesti merkittävä tai ajankohtainen kokonaisteos.

S26 ja S27

S26 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan, syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä ja oppii kirjoittamaan tekstejä myös yhdessä muiden kanssa. Keskeisinä sisältöinä ovat kirjoittaminen prosessina: aiheen ja aineiston valinta ja ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen sekä tekstien jakaminen ja vertaisarvioinnin taidot, sidosteisuus tekstin eri tasoilla, esimerkiksi tekstin kokonaisrakenne, kappaleet, virke,

sanajärjestys sekä asiatyylille ominaisten kielellisten rakenteiden hallinta, esimerkiksi infiniittiset rakenteet, yhdyslauseet, viittaussuhteet

S27 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteena on, että opiskelija kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja, lisää viestintärohkeuttaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa, hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta ja oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa. Keskeisinä sisältöinä ovat kuullunymmärtämis- ja kuuntelustrategiat ja -taidot, vuorovaikutustilanteiden havainnoiminen, yksilön kielellinen repertuaari, kielenkäyttötilanteiden ja kielen vaihtelu sekä puheen kielellisiä keinoja ja retoriikkaa, esiintymistaidot: puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen.

S28 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija lisää kaunokirjallisuuden tuntemustaan, kehittää kykyään tarkastella kirjallisuutta sen kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa, ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa sekä tutustuu suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä osaa arvioida niiden merkitystä. Keskeisinä sisältöinä ovat Suomen kirjallisuuden vaiheet osana maailmankirjallisuutta, eri aikakausien kaunokirjallisuutta ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman näkökulmasta, kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti sekä merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

S29 Vuorovaikutus 3 (2 op)

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan ja oppii arvioimaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutusosaamisen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa, kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta, syventää kykyään tarkastella ja analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista ja syventää ymmärrystään kielen tilanteisesta vaihtelusta.

S210 Kirjoittaminen 2 (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija kehittää edelleen taitoaan ilmaista ja perustella ajatuksiaan kirjoittamalla hyödyntäen muita tekstejä, kehittää omaäänistä kirjoittamista, kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiä, syventää kirjoitetun kielen rakenteiden ja konventioiden tuntemusta ja osaa valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon.

S211 Tekstien tulkinta 2 (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan, osaa tulkita erilaisia monimuotoisia tekstejä, ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa.

Koulukohtaiset valinnaiset opinnot

S212 Kertauskurssi (1 op)

Opintojaksolla kerrataan ja vahvistetaan aikaisemmin opittua. Tavoitteena on, että opiskelija saa valmiuksia lukio-opintoihin sekä varmuutta keskustella ja viestiä suomen kielellä. Opintojaksolla harjoitellaan sanastoa sekä suomenkielisten tekstien lukemista, tuottamista ja kuuntelemista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Nimi:

Ryhmä: